

Збірник наукових матеріалів
ЛІІ Міжнародної науково-практичної
інтернет - конференції
el-conf.com.ua

«ВПЛИВ ПАНДЕМІЇ НА РОЗВИТОК НАУКИ»

12 жовтня 2020 року

Частина 1

м. Вінниця

Вплив пандемії на розвиток науки, LIII Міжнародна науково-практична інтернет-конференція. – м. Вінниця, 12 жовтня 2020 року. – Ч.1, 64 с.

Збірник тез доповідей укладено за матеріалами доповідей LIII Міжнародної науково-практичної інтернет - конференції «Вплив пандемії на розвиток науки», 12 жовтня 2020 року, які оприлюднені на інтернет-сторінці el-conf.com.ua

Адреса оргкомітету:
21018, Україна, м. Вінниця, а/с 5088
e-mail: el-conf@ukr.net

Оргкомітет інтернет-конференції не завжди поділяє думку учасників. У збірнику максимально точно збережена орфографія і пунктуація, які були запропоновані учасниками. Повну відповідальність за достовірну інформацію несуть учасники, наукові керівники.

Всі права захищені. При будь-якому використанні матеріалів конференції посилання на джерела є обов'язковим.

ЗМІСТ

<i>Бодня М.І.</i> ОСНОВНІ ПРИЙОМИ ФОРМУВАННЯ ІМІДЖУ НА ПРЕЗИДЕНТСЬКИХ ВИБОРАХ В УКРАЇНІ (2019)	4
<i>Борисюк Я.С., Галстян А.Г.</i> КАТАЛІТИЧНЕ ОКИСНЕННЯ 4-ГІДРОКСИТОЛУОЛУ ОЗОНОМ У РІДКІЙ ФАЗІ.....	7
<i>Гонгало В.О.</i> СТРУКТУРА ПЕРСОНАЛУ ОРГАНІЗАЦІЇ ЯК ОБ'ЄКТ УПРАВЛІННЯ.....	8
<i>Горбач Н.Л., Кальченко Т.М.</i> НЕКОТОРЫЕ ЭФФЕКТИВНЫЕ МЕТОДЫ ОБУЧЕНИЯ ЛЕКСИКЕ.....	11
<i>Гордієнко П.О., науковий керівник Райлян М.В.</i> ЕПІДЕМІОЛОГІЧНІ АСПЕКТИ РЕЗИСТЕНТНОСТІ ДО ПРОТИМІКРОБНИХ ПРЕПАРАТІВ В ЛІКУВАННІ НАЙБІЛЬШ АКТУАЛЬНИХ ІНФЕКЦІЙНИХ ЗАХВОРЮВАНЬ В СВІТІ.....	16
<i>Горшкальова Т.М.</i> ПСИХОЛОГІЧНІ ОСОБЛИВОСТІ ДІТЕЙ ДОШКІЛЬНОГО ВІКУ З ПРОЯВАМИ АГРЕСИВНОЇ ПОВЕДІНКИ.....	19
<i>Гриценко Ю.А.</i> ОСОБЛИВОСТІ ПЕРЕКЛАДУ ВІЙСЬКОВИХ ТЕРМІНОЛОГІЧНИХ СЛОВОСПОЛУЧЕНЬ	26
<i>Гурська І.П.</i> ТЕХНОЛОГІЧНІ АСПЕКТИ МОДИФІКУВАННЯ ПОЛІМЕРБИТУМНИХ В'ЯЖУЧИХ ДЛЯ АСФАЛЬТОДОРОЖНИХ ПОКРИТТІВ З ВИСОКИМИ ЕКСПЛУАТАЦІЙНИМИ ХАРАКТЕРИСТИКАМИ.....	32
<i>Демидов З.Г.</i> ШАХРАЙСТВО З КАРТКОЮ БАНКУ ПІД ЧАС ПАНДЕМІЇ... ..	36
<i>Іванова К.А., Балабай Я.В.</i> ВИКЛИКИ СИСТЕМИ ОСВІТИ, СПРИЧИНЕНІ СВІТОВОЮ ПАНДЕМІЄЮ COVID-19.....	38
<i>Іванова К.А., Мелентьєва Т.М., Кулакова О.М.</i> ЗАРОДЖЕННЯ ХІМІКОФАРМАЦЕВТИЧНОЇ ПРОМИСЛОВОСТІ В УКРАЇНІ В ХІХ СТ.	43
<i>Карпикова Е.Е., Максимова Д.А., Попрозман И.И.</i> К ВОПРОСУ О СОВРЕМЕННЫХ ТЕНДЕНЦИЯХ ПАНДЕМИИ COVID-19.....	46
<i>Ковальчук Н.В., Писарчук В.М.</i> ІНДУКТИВНЕ СПІЛКУВАННЯ ЯК НЕОБХІДНА УМОВА В ВИХОВНОМУ ПРОЦЕСІ ПЕДАГОГА.....	49
<i>Кокоруж М.В., Худзій С.С., Вороняк М.І.</i> ГЕН WT1 У ДІАГНОСТИЦІ РН-НЕГАТИВНИХ МІСЛОПРОЛІФЕРАТИВНИХ НОВОУТВОРЕНЬ.....	53
<i>Корх Н.О.</i> ОЦІНКА ПЕРСПЕКТИВИ РОЗВИТКУ УКРАЇНСЬКОЇ ЕКОНОМІКИ В УМОВАХ ПАНДЕМІЇ.....	58

ОСНОВНІ ПРИЙОМИ ФОРМУВАННЯ ІМІДЖУ НА ПРЕЗИДЕНТСЬКИХ ВИБОРАХ В УКРАЇНІ (2019)

Бодня М.І.,

студент факультету соціології та управління

Запорізький національний університет

м. Запоріжжя, Україна

В умовах сучасної політичної дійсності використання різноманітних іміджевих прийомів і технологій забезпечує конкурентоздатність у виборчих перегонах. Вдало побудований імідж сприяє формуванню позитивних очікувань та позитивної думки про кандидата, в іншому випадку у виборця не буде чіткого уявлення про людину, або ж навпаки буде відчувати підозрілість до кандидата. Імідж потрібно формувати так, щоб виборець міг спрогнозувати дії політика, але при цьому не бути прогнозованим для своїх опонентів.

Проблематика дослідження політичного іміджу досить актуальна серед науковців. Можна згадати Платона, який зазначав, який вважав, що ідеальний державець повинен мати гарну пам'ять, здатність до пізнання, великодушність, відчуття справедливості, мужність та розсудливість [1, с. 6-7]. На противагу Платону, у країнах Стародавнього Сходу існувала концепція божественного походження правителя. Згідно теорії Конфуція, правитель наділений богом керувати державою, а самого ж правителя мислитель називав сином Неба. Сам ж правитель повинен бути мудрим, справедливим та добродішним, а до підданих повинен ставитися як батько до сина [2, с. 195].

Н. Макіавеллі вважав, що правитель повинен мати авторитет, волю до виживання, мудрість та справедливість. Цілісний образ правителя формується під впливом конкретних політичних умов [1, с 8-9].

На думку Г. Почепцова інструментами формування політичного іміджу можна вважати: «позиціонування», «маніпулювання», «формат», «деталізація». За допомогою інструменту «позиціонування» кандидат підкреслює відмінності

між собою та опонентами. Саме так він перетворюється з незнайомого на вже знайомий об'єкт для електорату [3, с. 129-140].

Кандидат в президенти В. Зеленський на виборах позиціонував себе як позасистемний кандидат, який може змінити стару систему. Тут його недосвідченість у політичній сфері зіграла йому на користь, бо для суспільства це означало «не задіяний в корупції». Значний акцент робився саме на цю складову, а сам Зеленський навіть жартував на цю тему у Вечірньому Кварталі, підкреслюючи свою перевагу. Кандидат також прислухався до думки виборців при виборі кольору біл-бордів. Це був ефективний прийом, що дозволив підкреслити його відкритість до електорату.

П. Порошенко позиціонувався як кандидат патріотично налаштованого електорату. Він пропонував виборцю поліпшення стану функціонування української мови, продовження процесів декомунізації та практичної реалізації Томосу. Великий акцент робився на загальнодержавні цінності, серед яких незалежність, національна безпека тощо.

Інструмент «маніпулювання» використовували обидві сторони, наклеюючи ярлики один на одного. Українське суспільство вкрай негативно ставиться до олігархів, тому команда Зеленського зробила на це ставку. Наприклад, на дебатах Зеленський акцентував увагу на відкритті нових магазинів ROSHEN, натякаючи, що для Порошенка бізнес є важливішим, ніж життя країни. Команда Порошенка апелювала до того, що опонент є «маріонеткою» олігархів [4].

«Формат» використовувався сторонами у контексті дебатів. Команда Порошенка звернула увагу на відсутність Зеленського на різних ток-шоу через брак досвіду комунікації. У цьому контексті Верховна Рада прийняла закон про обов'язковість теледебатів перед другим туром виборів [5]. Цей інструмент використовувався також іншим кандидатом. Одразу ж після першого туру, Зеленський особисто викликав опонента на дебати на стадіоні, обравши більш звичний для себе формат комунікації. Це було зроблено у ролику-зверненні, який встановлював ліміт часу на відповідь опонента.

«Деталізація» як інструмент теж використовувалася на цих виборах. Мова йде насамперед, про одяг кандидатів. Зеленський за час передвиборчої кампанії не показував себе у костюмі, замість цього його можна було помітити найчастіше у стилі casual. Порошенка ж ми бачили найчастіше або у костюмі, або у військовій формі. У першому випадку підкреслювався його статус діючого президента, а у другому – головнокомандувача. Іншими словами, одяг теж був абсолютно протилежним.

Отже, у президентській виборчій кампанії 2019 року були використані різні прийоми формування іміджу. П. Порошенко позиціонувався як сильний лідер, який захищає загальнодержавні цінності, а вся його кампанія була побудована навколо гасла «армія, мова, віра», хоча це дещо звузило його електоральну базу. В. Зеленський орієнтувався скоріше на ту більшість, яка втомила від «старих» політиків, тому все робив на противагу їм, щоб підкреслити свою несистемність. У підсумку це дозволило отримати йому перемогу.

Література:

1. Корнієнко В. Імідж політичного лідера: проблеми формування та практичної реалізації. Вінниця: УНІВЕРСУМ-Вінниця, 2009. 145 с.
2. Шмат Р. Концепція справедливості в стародавньому Китаї. Гуманітарний вісник №32. С. 186-197.
3. Почепцов Г. Имиджелогия. Киев: Ваклер, 2001. 580 с.
4. Дебаты на НСК Олимпийский: Владимир Зеленский - Петр Порошенко. URL: <https://www.youtube.com/watch?v=y9V6WC-eqZI&t=1320s> (дата звернення: 09.09.2020).
5. Проект Закону про внесення змін до Закону України "Про вибори Президента України" (щодо обов'язковості теледебатів у разі призначення повторного голосування). URL: http://w1.c1.rada.gov.ua/pls/zweb2/webproc4_1?pf3511=65707 (дата звернення: 09.09.2020).

КАТАЛІТИЧНЕ ОКИСНЕННЯ 4-ГІДРОКСИТОЛУОЛУ ОЗОНОМ У РІДКІЙ ФАЗІ

Борисюк Я.С.

студентка

Національний авіаційний університет

м. Київ, Україна

Галстян А.Г.

д.х.н., професор

Окиснення гідрокситолуолів з високою селективністю є актуальною проблемою, тому що одержані при цьому гідроксибензойні кислоти використовуються як сільськогосподарські хімікати або напівпродукти для синтезу фармацевтичних препаратів, а також у виробництві барвників і синтетичних запашних речовин. У якості окиснювачів використовуються сполуки хрому, кобальту, азотна кислота, а також кисень повітря, але сьогодні привертає увагу тенденція до заміни традиційних окиснювачів на перспективний окиснювач – озон, високий окислювально-відновний потенціал, екологічна чистота якого дозволяють в ряді випадків виключити недоліки, властиві процесам з використанням мінеральних окиснювачів і кисню повітря[1].

Тому в роботі досліджено реакцію окиснення 4-ацетокситолуолу озоном в льодяній оцтовій кислоті в присутності кобальт-бромідного каталізатора, після попереднього ацилювання 4-гідрокситолуену. При введенні в систему озон – 4-ацетокситолуол – оцтова кислота кобальт(II) ацетату у суміші з бромідом калію головним продуктом стає 4-ацетоксибензойна кислота, вихід якої в оптимальних умовах становить 95%. Окиснення відбувається без індукційного періоду внаслідок застосування вже окисненої форми каталізатора[2]. В початковий момент часу в умовах дослідів ідентифіковано 4-ацетоксибензальдегід у кількості, що не перевищує 10^{-4} моль·л⁻¹. При необхідності 4-ацетоксибензойна кислота може бути легко гідролізована у 4-гідроксибензойну (EtOH, H⁺, 60°C).

Дослідження з кінетики і механізму реакції каталітичного озонування 4-гідрокситолуолу стануть основою для нових методів синтезу ароматичних ізомерних гідроксибензойних кислот, які будуть характеризуватись значною вибірковістю, зменшенням шкідливих відходів та можливістю проведення реакцій в м'яких умовах[3,4].

Література:

1. Pichler Helmut. Obenaus Fritz. Die katalytische oxydation von methylaromaten mit luft in der gasphase// Brennstoff.-Chemie.-1965.-V.46.-№9.-P.258-264.

2. Кугель В.Я., Выгодская И.В., Новак Ф.И., Локтев С.М. Реакционная способность изомерных ацетатов крезолов в реакции жидкофазного окисления в присутствии уксусного ангидрида// Нефтехимия.-1984.-Т.24.-№4.-С.514-518.

3. Soteland N. Potential use of ozone in the pulp and paper industry// masser Berlin.-1981.-P.283-292.

4. Horvath M., Bilitzky L., Huttner J. Ozone// Budapest Akad. Kiado.-1985.-P.350

УДК 331.108

Економічні науки

СТРУКТУРА ПЕРСОНАЛУ ОРГАНІЗАЦІЇ ЯК ОБ'ЄКТ УПРАВЛІННЯ

Гонгало В.О.,

студентка факультету економіки та менеджменту

Поліський національний університет,

м. Житомир, Україна

Сучасні умови господарювання будь-яких підприємств України можна охарактеризувати нестабільністю та швидкими організаційними і технологічними змінами, викликаними глобалізацією ринків, постійно зростаючою конкуренцією, підвищенням вимог до рівня кваліфікації та компетентності персоналу. За цих умов основною конкурентною перевагою та головним ресурсом підприємств є персонал з його творчим і фізичним потенціалом, здатністю не тільки до відтворення своєї робочої сили, але й до саморозвитку.

Саме тому, проблеми управління персоналом є досить актуальними для підприємницьких структур. Дослідженню структурі персоналу організації присвячені праці **М.Д. Вінгородського, О.А. Грішної, А.М. Колота, В.О. Лук'я'нихіного, Л.М. Луцишина, І.А. Поповії, Л.А. Швайки**. На думку фахівців, що неможливо досягнути професіоналізму без системного формування керівником управлінських компетенцій та швидко діагностувати та аналізувати управлінські проблеми для досягнення максимальної ефективності виробництва [5].

Мета дослідження – розглянути структуру персоналу як об'єкту управління на підприємстві.

Під персоналом прийнято вважати усіх працівників, а також усіх людей, зайнятих на підприємстві. У склад персоналу можуть входити також власники підприємства, якщо вони виконують певні управлінські функції. Отже, при визначенні об'єкта у галузі управління персоналом розглядають: персонал; групи людей; окремі особистості; особистості і спільноти (формальні та неформальні групи, професійно-кваліфікаційні та соціальні групи, колективи, підприємство в цілому). При цьому термін «персонал» трактують по-різному: ототожнюють або розмежовують із терміном «кадри» [3].

Застосування терміну «персонал» означає зміщення акцентів в управлінні на індивіда-особистість, персоніфікувавши особливості кожного окремого працівника [2]. Однією із основних характеристик персоналу підприємства є його структура – сукупність окремих груп працівників, об'єднаних за певною ознакою. За своїм складом персонал має неоднорідну структуру. Персонал на виробництві зайнятий в основному фізичною працею і безпосередньо впливає на предмети праці при створенні матеріальних і культурних цінностей. Структуру персоналу можна представити у нижче наведеній таблиці (рис. 1) [4]:

Рис. 1. Типи структур персоналу [4]

До **організаційної структури** персоналу належить класифікація працівників підприємства, що відображає їх участь у процесі виробництва. Основними категоріями структури є виробничий персонал (робочі), до якого відносять основний та допоміжний персонал, а також управлінський персонал (службовці), до якого відносять лінійних та функціональних керівників, спеціалістів та інших службовців [4].

Функціональна структура персоналу відображає розподіл управлінських функцій між керівником та окремими підрозділами. Для успішності роботи персоналу необхідно застосовувати матричний метод, який забезпечує побудову матриць розподілу функцій управління між структурними підрозділами [4]. До таких функцій можна віднести проектування, технологічне забезпечення, виробництво, контроль, управління персоналом, підготовка виробництва і технічне обслуговування, постачання, маркетинг, транспортне та інформаційне забезпечення [7].

Штатна структура відображає кількісно-професійний склад персоналу, розміри оплати праці та фонди заробітної плати працівників; визначає склад структурних підрозділів, перелік посад працівників [4].

Соціальна структура характеризує його як сукупність груп, що класифікують за змістом роботи, рівнем освіти і класифікації, професійним складом, стажем роботи, статтю, віком, національністю, сімейним станом, рівнем життя і статусом зайнятості тощо [6].

Рольова структура персоналу підприємства визначає склад і розподіл творчих, комунікативних та поведінкових ролей між окремими працівниками підприємства [3].

Таким чином, на сучасному підприємстві персонал є одним із ключових елементів системи управління, який забезпечує значний потенціал успішної діяльності і досягнення цілей підприємства. Найбільш поширеним поділом персоналу є поділ на окремі структури, які у свою чергу поділені на основі участі в управлінні підприємством і характеристик праці: робочі та службовці.

Література:

1. Балабанова Л.В. Управління персоналом: [підручник]/ Л.В. Балабанова, О.В. Сардак. – К.: Центр учбової літератури, 2011. – 468 с.

2. Бусел В.Т. Великий тлумачний словник сучасної української мови/ Уклад. і голов. ред. В.Т. Бусел. – К. : Ірпінь: ВТФ «Перун», 2004. – 1440 с.

3. Виноградський М.Д. Управління персоналом : навч. посіб./ М.Д. Виноградський, С.В. Беляєва, А.М. Виноградська, О.М. Шканова. – К. : Центр навчальної літератури, 2006. – 504 с.

4. Криворучко О. М. Управління персоналом підприємства: навч. посібник / Криворучко О.М., Водолажська Т.О. – Х. : ХНАДУ, 2016. – 200 с.

5. Румянцев З.П. Общее управление организацией. Теория и практика: Учебник. – М: ИНФРА, 2001. – 301с.

6. Телетов О.С. Системи мотивації працівників промислових підприємств різних класифікаційних категорій/ О.С. Телетов, Ю.О. Олефіренко// Вісник Сумського державного університету. Серія: Економіка. – 2011. - №4. – С. 18 – 26.

7. Чакланов К.О. Методичне обґрунтування структури персоналу на внутрішньому ринку праці/ К.О. Чакланов. – Х: Науковий вісник Херсонського державного університету, Випуск 22, Частина 2, 2017. – с. 101 – 105.

УДК 378

Педагогічні науки

НЕКОТОРЫЕ ЭФФЕКТИВНЫЕ МЕТОДЫ ОБУЧЕНИЯ ЛЕКСИКЕ

Горбач Наталья Львовна,

Кальченко Татьяна Михайловна

Харківський національний університет внутрішніх справ

Харків, Україна

Аннотація. В статье рассматриваются и анализируются некоторые классические а также современные методы обучения лексике. Преподаватели делятся опытом работы с употреблением квест метода, презентации новых слов с использованием программы PowerPoint, пантомимы и т.д.

Ключевые слова: квест метод, презентация, словарный запас, метод преподавания

Процесс обучения лексике и расширение словарного запаса - задача не из легких. Работая с курсантами, которые имеют разный уровень языковой подготовки, сложно подобрать языковой материал, который будет одинаково интересен для всех обучаемых. Обучение лексике не должно быть скучным! Традиционный список слов и словосочетаний может представлять небольшую значимость, поскольку слова изучаются и используются не изолированно, а вместе с фразами, в которых они встречаются. В методике преподавания иностранных языков существует большое количество способов эффективного введения и закрепления лексики. Мы рассмотрим некоторые традиционные способы, а также относительно новые, появившиеся с развитием техники и всеобщей компьютеризации общества.

Первый способ, достойный внимания преподавателей — это **презентация** новых слов. Обучаемые легко запоминают новые слова, если их показывать на слайдах в программе Power Point. Все преподаватели кафедры иностранных языков ХНУВС готовят слайды с новой лексикой урока по теме и демонстрируют на экране сначала картинку, изображающую это слово, затем новое слово. Потом на экране следует краткое описание нового слова или предложение с этим словом, которое обучаемые должны перевести на родной язык. У обучаемых есть время подумать и назвать это слово или словосочетание на родном языке до появления правильного перевода на экране. Для закрепления новой лексики обучаемым тут же предлагается самим составить предложения с новыми словами. Как показала практика преподавания иностранных языков, качество и количество запоминаемых слов и словосочетаний резко выросло по сравнению с традиционными методами введения лексики.

Квест метод, как инновационный метод обучения английскому языку также используется нами практически на всех занятиях.

Необходимо отметить, что слово «квест» в переводе с английского языка «quest» означает «поиск». В современной трактовке этого понятия есть несколько подходов. Элементы квестовых заданий разработаны нами ко всем темам, которые включены в программу обучения. Особенно эффективно

использовать квест метод для повторения и закрепления лексики по теме “Giving directions” и “Description of a suspect or a missing person” Для успешного проведения этого вида работы, преподавателю необходимо четко сформулировать поисковое задание, которое должны выполнить курсанты. Нужно сформировать команды и выбрать капитана команды. Побеждает та команда, которая первой выполнит задание. Каждый капитан команды получает список инструкций, которые команда обязана выполнить. Задания носят поисковый характер. Например, turn right, turn left, go straight ahead and find one of two persons. Описание того человека, которого надо найти также выдается команде вместе с направлениями поиска. После того, как команда выполнит все инструкции и найдет человека, описанного в них, она получит следующие инструкции уже от этого человека. Для того, чтобы справиться с квестовым заданием быстро, надо заранее повторить слова, связанные с описанием внешности и особые приметы человека.

Пантомима тоже является одним из методов, используемых для работы с лексикой. Методисты считают, что этот метод особенно хорошо подходит для глаголов действия и может быть забавным и запоминающимся. На кафедре иностранных языков ХНУВС этот метод используется довольно часто. Особенно эффективно его применение для закрепления новой лексики по теме” Classification of crimes”. Курсанты делятся на микро группы. Преподаватель дает им список из десяти видов преступлений (murder, burglary, kidnapping and so on...) которые они должны изобразить при помощи мимики и жестов. Микро группы по очереди демонстрируют эти слова, остальные обучаемые записывают их в тетради.

Еще одним из эффективных способов преподавания лексики является **ролевая игра**. Ролевые игры используются в методике преподавания иностранных языков уже довольно долго и весьма успешно. Они универсальны так как могут применяться практически на каждой теме, предусмотренной учебной программой. По мнению Л.А. Афондиковой под ролевой игрой подразумевается деятельность, которая дает курсантам возможность проявить

свои индивидуальные способности, используя усвоенный языковой материал. При этом, в процесс обучения вносятся элементы естественности и непринужденности, которые сопровождаются реальными ситуациями общения.

В своей работе на уроках английского языка мы используем также ролевые игры, которые всегда оживляют учебный процесс и мотивируют всех обучаемых принимать активное участие в учебном процессе. Методисты по-разному относятся к ролевым играм, но их основное преимущество состоит в том, что они позволяют развивать все четыре навыка английского языка: говорение, чтение, письмо и слушание.

Проведение ролевых игр накладывает на преподавателя большую ответственность. Преподаватель проводит большую предварительную работу для того, чтобы игра прошла успешно. Обучаемых следует познакомить с общеупотребительными фразами и разговорными клише, такими, что подходят для каждой темы, типа “Imagine, you are...”, “Let’s try...”, “I think, we should...”, “It’s my turn...”, “Let’s do it over here...”. Эти и подобные фразы рекомендуется потренировать до проведения ролевой игры.

Следующим условием успешного проведения ролевой игры является моделирование ситуации. Известно, что обычная учебная обстановка негативно влияет на характер игры, а значит и на вхождение в образ и на активное использование языкового материала.

По мнению Ричарда Фроста из Британского совета необходимо выделить несколько этапов работы над лексикой.

Методисты из Британского Совета считают важным мотивировать обучаемых на изучение и расширение лексики. Ученики должны понимать преимущества владения обширным словарным запасом. Всем известно, что при обучении иностранному языку одни студенты проявляют любознательность, в то время как других надо уговаривать и мотивировать.

Вот несколько советов методистов Британского Совета которыми можно воспользоваться для повышения мотивации у студентов:

- Создать среду, насыщенную словами.

- Найти каламбуры, шутки и другие комедийные приемы, чтобы привлечь внимание к изучению слов, особенно к тем, которые с юмором меняют разные значения.

- Назначить слово недели, чтобы можно было творчески использовать его в работе на этой неделе.

- Четко произносить слово. Произношение имеет решающее значение для того, чтобы студенты могли установить тесную связь между письменной и устной речью.

- Использовать слоги, чтобы помочь сформулировать каждую часть слова.

- Написать слово. Между орфографией и лексикой существует сильная корреляция. Чтобы позволить студентам получить доступ к своему словарю как в пассивном, так и в активном контексте, они должны быть готовы к написанию нового словарного запаса.

- Привести несколько значимых примеров. Используйте это слово в предложениях и контекстах, значимых для учащихся. Но не останавливайтесь на одном! Приведите широкий спектр примеров, чтобы каждый мог понять это слово и запомнить его.

Помимо аудиторной работы над лексикой есть также возможность работы в этом направлении во внеаудиторное время. Например, курсантам было предложено подготовить и разыграть несколько сценок к презентации “I HAVE THE RIGHT”. Курсанты разыгрывали сценки о неподкупном суде, медицине, которая не берет взяток и т.д. Для этого вида работы нужно было использовать определенное количество слов и выражений по теме, которые хорошо запомнились при разыгрывании сценок.

Итак, работая над лексикой, следует использовать разнообразные методы и способы введения и закрепления слов. Чем разнообразнее эти методы, тем интереснее процесс обучения. Таким образом каждое занятие становится интересным и новые лексические единицы запоминаются легко.

Литература:

1. <https://www.3plearning.com/blog/how-to-teach-vocabulary/>

2. <https://elib.bsu.by/bitstream/123456789/216065/1/Проблемы%20лингвооброазования%20в%20неязыковом%20вузе>.

3. <https://wenku.baidu.com/view/44e467e7102de2bd960588d9.html>

УДК 616.9-085.28.015.8-036.22

Медичні науки

ЕПІДЕМІОЛОГІЧНІ АСПЕКТИ РЕЗИСТЕНТНОСТІ ДО ПРОТИМІКРОБНИХ ПРЕПАРАТІВ В ЛІКУВАННІ НАЙБІЛЬШ АКТУАЛЬНИХ ІНФЕКЦІЙНИХ ЗАХВОРЮВАНЬ В СВІТІ

Гордієнко П. О.,

студентка медичного університету

Науковий керівник: Райлян М. В.,

асистент кафедри епідеміології

Харківський національний медичний університет

м. Харків, Україна

Актуальність. Наразі проблема антибіотикорезистентності є дуже актуальною у сучасному світі, адже зростання стійкості мікроорганізмів до протимікробних лікарських препаратів (СПП) знижує ефективність лікування та попередження виникнення цих хвороб, що у подальшому призводить до зростання показників смертності та інвалідності, унеможлиблює проведення хірургічних операцій, зокрема, органотрансплантації, кесаревого розтину. На сучасному етапі в усьому світі спостерігається тенденція до зростання випадків виникнення СПП, саме тому питання профілактики СПП постає дуже гостро та потребує негайного реагування з боку світової медичної спільноти. За даними Всесвітньої організації охорони здоров'я (ВООЗ) в 2016 році кількість випадків мультирезистентного туберкульозу (МРТБ) досягла позначки у 490 000 осіб. Також проблема СПП значно ускладнює лікування ВІЛ-інфекції та малярії.

Мета. Вивчити основні епідеміологічні аспекти розвитку резистентності до протимікробних лікарських препаратів у лікуванні найбільш актуальних інфекційних захворювань в усьому світі.

Виклад матеріалу. Виникнення СПП пов'язують із взаємодією

протимікробного лікарського засобу (ПЛЗ) та самого збудника інфекційного захворювання, в результаті цього інфекційний збудник (бактерія, вірус, грибки та внутрішньоклітинні паразити) змінюється під дією ПЛЗ та набуває резистентності до нього. Результатом такої взаємодії є втрата протимікробного ефекту ЛЗ та зниження ефективності його дії проти збудника, яка виникає в результаті генетичних змін мікробу, що продовжує перебування інфекційного агенту в організмі людини та призводить до зростання ризику інфікування оточуючих. Основними причинами розвитку СПП є безконтрольне та недоцільне застосування протимікробних ЛЗ, обробка ними продуктів харчування, порушення гігієнічних норм та недостатній інфекційний контроль.

Найбільш розповсюдженою формою СПП є антибіотикорезистентність, тенденція до зростання якої спостерігається в усіх країнах світу. Особливої уваги заслуговує роль розвитку СПП у виникненні внутрішньолікарняних інфекцій (ВЛІ), адже антибіотикорезистентні штами складніше піддаються лікуванню, що призводить до подовження тривалості захворювання та збільшує використання медичних ресурсів.

Особливе занепокоєння викликає формування резистентності *Klebsiella pneumoniae* (*K. pneumoniae*). Згідно з даними ВООЗ у 2018 році стійкість *K. pneumoniae* до карбапенемів була виявлена в усіх регіонах світу, через що майже половина носіїв інфекції *K. pneumoniae* мали резистентність до карбапенемів, що було причиною зростання випадків внутрішньолікарняних інфекцій (ВЛІ), особливо у відділеннях інтенсивної терапії та новонароджених, збільшивши показники летальності та інвалідності у пацієнтів цих відділень.

У 2016 році ВООЗ оновила рекомендації до лікування інфекцій, які передаються статевим шляхом (ІСТШ), зокрема гонорею, через розвиток антибіотикорезистентності до хінолонів та цефалоспоринів III покоління, так званих препаратів “останньої надії”. Неefективність цефалоспоринів III у лікуванні гонореї була виявлена у 10 країнах, серед яких країни Європи, Японія, Австралія та Південна Африка, що значно погіршило перебіг даних захворювань. Важливим є питання лікування МРТБ, який характеризується

лікарською стійкістю як мінімум до двох основних протитуберкульозних лікарських засобів — ізоніазиду та рифампіцину, а іноді і до більшості спектру протитуберкульозних препаратів I та II ряду. З 490 000 випадків захворювання на МРТБ лише одна четверта від усіх випадків була виявлена та зареєстрована. Актуальність виникнення МРТБ обумовлена збільшенням строків лікування та меншою ефективністю. Так, у 2015 році лише 54% хворих на МРТБ мали позитивні результати від терапії. Згідно з доповіддю ВООЗ в 2016 році було зафіксовано близько 4% хворих на МРТБ.

У липні 2016 року 5 країн субрегіону Великого Меконга підтвердили зростання кількості випадків стійкості до препаратів першої лінії проти малярії, викликаной *P. falciparum*. Неefективність артемизинін-комбінованої терапії (АКТ) проти малярії призвела до спалахів інфекції, викликаной *P. falciparum*, але терапія була ефективною, якщо до її складу, разом з АКТ, входили інші антималярійні засоби I ряду, до яких наразі антибіотикорезистентність не розвивалася.

Важливим моментом у вивченні СПП є вивчення СПП до антиретровірусної терапії. На початку 2010 року у країнах, що розвиваються, близько 7% ВІЛ-інфікованих пацієнтів, мали СПП до препаратів першого ряду. У розвинутих країнах цей показник досягнув 20%. Ситуація, яка склалася, має не тільки медичне, а й велике економічне значення, адже використання препаратів другої та третьої генерації збільшує вартість лікування у 3 та 18 разів відповідно.

Висновки. Отже, наразі проблема СПП є дуже важливою у сучасному медичному суспільстві та потребує якнайшвидшого вирішення. Було розроблено ряд ініціатив ВООЗ, які спрямовані на подолання даного питання та його наслідків. Але треба пам'ятати, що СПП — це глобальна проблема, яку треба вирішувати лише цілеспрямованими та комплексними діями з залученням економічних та медичних ресурсів всіх країн світу для ефективного її подолання. Завданнями органів охорони здоров'я всіх країн є готувати загальнонаціональні плани щодо подолання СПП та забезпечити контроль за їх виконанням та моніторинг отриманих результатів.

Література:

1. Global antimicrobial resistance surveillance system (GLASS) report Early implementation 2016-2017, World Health Organization 2017. – 164 p. <http://www.who.int/glass/resources/publications/early-implementationreport/en/>.
2. Chumachenko T. Antimicrobial Resistance of Klebsiella pneumoniae isolates from surgical hospitals in Kharkiv region, Eastern Ukraine, 2013–2016 / T. Chumachenko, L.S. Makhota, T.O. Karlova, S. Yu. Pivnenko, T.I. Antusheva // Regional contributions and synergies for Global Health Security: Abstracts Book, Brussels, Belgium, 2017. – P. 69.
3. Чумаченко Т.А. Оценка резистентности к антибактериальным препаратам клебсиелл, выделенных в хирургических стационарах / Т.А. Чумаченко, И.И. Несвижская, А.А. Овсянников // Фармакотерапія інфекційних захворювань: матеріали науково-практичної конференції, Київ, 2015. – С. 103-104.

УДК 159,9; 37

Педагогічні та соціологічні науки

ПСИХОЛОГІЧНІ ОСОБЛИВОСТІ ДІТЕЙ ДОШКІЛЬНОГО ВІКУ З ПРОЯВАМИ АГРЕСИВНОЇ ПОВЕДІНКИ

Горшкальова Т.М.

*вихователь – методист ДНЗ№7
м. Малин, Житомирської області*

Масштабні зміни в політичному, економічному, соціальному й культурному укладі життя країни, а також адаптація до нових умов супроводжується зростанням психічних навантажень як у дорослих, так і у дітей. Стреси, фрустрації, соціальні й особистісна нестабільність сформували суспільну потребу в психологічній допомозі населенню й, насамперед, родині. Відповіддю на цей соціальний запит став інтенсивний розвиток психологічних служб в освітніх установах України, громадських організацій, що ставлять за мету надання психологічної допомоги батькам і дітям.

Несприятливі економічні, соціальні й психологічні умови, в яких живуть

діти дошкільного віку, негативно вплинули і на їхні поведінкові характеристики. Відхилення у розвитку особистості дитини охоплює значне коло явищ: виникнення емоційних порушень (страхів, агресивності, конфліктності), порушень становлення вольової сфери (капризи, впертість, слабодухість, гіперактивність, негативізм), низький розвиток соціальної компетентності.

Агресивні прояви дітей є однією з найгостріших проблем на сьогоднішній день. Це викликано низкою несприятливих причин: погіршенням соціальних умов життя, кризою сімейного виховання, негативним впливом на дітей засобів масової інформації. Відповідно до чисельних вітчизняних та зарубіжних досліджень прояви дитячої агресивності є однією з найпоширеніших форм порушення поведінки, з якою щодня стикаються батьки, вихователі дитячих садків та психологи. |1. 146 |

Агресія (aggression –лат.) походить від слова adgradі (ad- на, gradus – крок), що у буквальному розумінні означає «рухатися на», «наступати». Тобто початково поняття «бути агресивним» означало «рухатися у напрямку своєї мети, без зволікання, без страху й сумніву» (Э.Фромм).|1. 147 |

Проблема агресії людини більш ретельно вивчена і представлена в зарубіжній літературі – в працях таких науковців як Альберт Бандура, Зигмунд Фрейд, Конрад Лоренц, Роберт Берон, Крістіан Бютнер і т.д. – всі вони висловлюють різні точки зору на природу людської агресії та її сутність. Л.Берковіц пропонує таке означення агресії: «Вид поведінки, фізичної або символічної, яка мотивована наміром заподіяти шкоду комусь іншому» |2.32 |. Крайню ж форму агресії, яка виражена у навмисному прагненні завдати серйозної фізичної шкоди іншій особі, вчений пов'язує з терміном «насильство».

Р. Берон та Д.Річардсон пропонують розглядати агресію як «поведінку, спрямовану на заподіяння шкоди або збитку іншій живій істоті, яка має всі підстави уникати подібного до себе з собою ставлення»|3. 53 | Втім слід розрізняти такі поняття:

- агресія;
- агресивність;
- агресивна поведінка;

Агресивність характеризується поведінкою, спрямованою на заподіяння фізичної чи психологічної шкоди іншій людині, і супроводжується емоційними станами гніву, ворожості, ненависті тощо.

Ознаки агресивності:

- упертість, прагнення заперечувати, відмовлятися;
- забіякуватість, дратівливість;
- напади гніву, вибухи злості, обурення;
- намагання образити, принизити;
- владність, наполягання на своєму;
- егоцентризм, невміння зрозуміти інтереси іншого;
- самовпевненість, завищена самооцінка.

Причини агресивності:

- реакція на приниження гідності дитини, підсміювання, знуцання з неї;
- наслідок обмеження самостійності дитини, надмірної опіки, відкидання дорослими ініціатив малюка;
- яскраво виражена екстравертованість;
- вияв едіпового комплексу (переважне спрямування агресивності на дорослого однієї з дитиною статі);
- вияв суперництва між дітьми у сім'ї з метою отримати перевагу над братами чи сестрами;
- від реагування комплексу неповноцінності, намагання довести іншим свою вищість;
- результат фрустрації – гнітючого переживання невдачі через невдоволення потреб. [4.81,82 |

Причини дитячої агресії:

- біологічні та психологічні передумови – травми під час пологів, спадкові хвороби, втома, перенапруження, погане самопочуття, образа;
- недоліки сімейного та суспільного виховання – брак любові дорослих, дисгармонійна взаємодія з батьками, педагогами, колективом однолітків;
- прагнення до автономії, незалежності, самовираження;

- несформовані вміння компетентно поводитись у конфліктній ситуації, розв'язувати проблеми мирним способом ,прогнозувати наслідки своїх негативних дій;
- неадекватна самооцінка;
- низький соціальний статус у групі однолітків. | 7.5 |

Агресивна поведінка – одна з яскравих показників соціальної дезадаптації дитини, а також порушення процесу соціалізації в цілому. Елементарні прояви агресії можна спостерігати у дітей вже у ранньому дитинстві: більшість матерів не дивується, коли їхня дитина брикається, б'ється, кусається тощо. Сюди ж можна віднести й голосовий елемент – плач дитини за певних умов замінює реальну агресивну фізичну дію. Таке поводження є неприємним для оточуючих, але, разом з тим, протягом тривалого періоду життя дитини її агресивні прояви не сприймаються» (С.Колосова). Здебільшого у дітей з агресивними проявами в поведінці спостерігаються прямі й непрямі прояви вербальної агресії. Також у значної кількості дітей спостерігаються прояви змішаної фізичної агресії – як непрямі (псування чужих іграшок, речей), так і прямої (неприховані бійки між однолітками).

Діти, яких регулярно карають за агресивні прояви, починають накопичувати свої негативні почуття. Вони ніби осідають у несвідомості дитини. Одного разу агресія може вирватися назовні лютим вибухом – і одержати у відповідь агресію з боку дорослих. Тим самим утвориться замкнуте коло, вийти з якого часто без допомоги фахівців дорослі й діти не можуть. Таким чином, аналіз проблеми приводить нас до розуміння причин виникнення ранніх агресивних проявів у поведінці дітей дошкільного віку. |1. 148, 154 |

У науково – методичній літературі немає чіткого визначення поняття «дитяча агресія». Найчастіше тут мається на увазі такий стан дитини, при якому вона силою прагне отримати те, що хоче, або за допомогою сили реагує на неприємності.

С.С.Степанов |5 | вважає, що способи конструктивного вирішення конфліктних ситуацій засвоюються в процесі становлення особистості, тому маленька дитина ще не володіє повним поведінковим арсеналом. Агресія часто використовується дитиною як доступна форма вирішення складних ситуацій.

Досягнувши хоч раз таким чином успіху, дитина починає віддавати йому перевагу. Агресивність починає закріплюватися як риса характеру, тому дітям необхідна допомога в засвоєнні норм і правил, оскільки, як зазначає автор, агресивність – це «хвороба» не дитини, а того середовища, в якій вона формується і росте.

Не кожний прояв агресії можна однозначно оцінити як негативний. З одного боку, агресивна поведінка дошкільника – це специфічна форма дій, за допомогою яких він демонструє свою силу або застосовує її до інших дітей. З другого ж – це показник складного особистісного зростання. У критичній ситуації агресія виконує захисну функцію, допомагає дитині мобілізуватися для розв'язання проблеми.

Безумовно, емоції злості й гніву частіше за все запускають агресію, роз'їдають особистість із середини, мов іржа. Водночас ця емоція є своєрідною внутрішньою мобілізаційною силою, що підживлює процес самоствердження та самозбереження.

Агресія – мобілізація й агресія – захист слугують радше механізмами актуалізації дитиною власних резервних можливостей, щоб досягнути бажаного, протиставити свою активність войовничій позиції інших, відреагувати на відчуття загрози. Час від часу, без наміру заподіяти шкоди іншому, дитина просто демонструє свою готовність дати відсіч та використовує з цією метою відповідну міміку, попереджувальні жести, специфічні висловлювання. |7.4 |

Завдання педагога – правильно визначити типову поведінку вихованця. Орієнтиром слугують чотири типи поведінки дошкільників – конструктивний, деструктивний, конформний, споглядальний. Їх визначають за здатністю:

- утримуватися від агресії завдяки умінням аналізувати й критично оцінювати конфліктну ситуацію та ймовірні ризики;
- мобілізуватися, аби дотриматися соціально прийнятих форм поведінки;
- розв'язувати проблеми мирним способом;

Вкрай важливо співвіднести стиль поведінки конкретної дитини в конфліктній ситуації з її натурою, звичками, культурою повсякденного поводження. Спочатку з'ясовуйте причини конфлікту, а потім висловлюйте зважене судження.

Овчарова Р.В. пропонує використовувати в цілях зниження рівня агресивної поведінки дітей:

- заняття з психогімнастики;
- етюди та ігри на розвиток навичок регуляції поведінки в колективі;
- етюди та ігри релаксаційної спрямованості;
- ігри та вправи на розвиток усвідомлення дітьми негативних рис або проявів поведінки;
- ігри та вправи на розвиток позитивної моделі поведінки;
- ігри та вправи на усвідомлення своїх відчуттів, емоційних станів та їх конструктивне вираження. [6]

Щоб адекватно відреагувати на прояв агресії дитиною, педагог має розуміти витoki негативних спонук. Тож кожен із проблемних типів поведінки потребує особливого підходу.

Надмірна активність дошкільників деструктивного типу порушує рівновагу, збурює однолітків і відволікає їх від продуктивної діяльності, тому радять спрямовувати їхню діяльність у *конструктивне* русло: (завантажувати відповідальними дорученнями, заохочувати бажання підвищити свій соціальний статус, презентувати одноліткам чесноти та вміння)

Конформісти зазвичай не стають учасниками конфліктів, ніколи не виступають агресорами й усіляко уникають ризику. Проте відсутність власної думки, залежність від сильніших за себе та прагнення не виділятися – не найліпша стратегія життєвого самовизначення.

Споглядачі діють нишком, внаслідок чого рідко потрапляють у поле уваги педагога як порушники дисципліни. Кмітливі дошкільники з індивідуалістичними інтересами та прихованими запитамі потребують неабиякої уваги. Вони постійно прагнуть залишатися осторонь, не бажають розв'язувати проблеми та ризикувати.

Проводьте виховну роботу не з дитячою агресією, а з особистим ставленням дошкільників до неї та до себе як носіїв позитивних чи негативних думок, переживань, намірів і дій. Робота з дітьми ефективна, якщо вона:

- змінює ставлення дітей до самих себе;

- впливає на формування в них позитивної думки про себе та інших людей;
- сприяє розвитку вміння компетентно самовизначитися в конфліктних ситуаціях;
- виробляє звичку контролювати поведінку. | 7.8, 9|

Отже, якщо хочемо виростити врівноважену, орієнтовану на здоровий глузд, миролюбну дитину – маємо частіше пояснювати їй, що жодна людина не здатна в усьому бути першою. Що кожен із нас у чомусь сильніший, а в чомусь слабший за іншого. І це нормально. Не варто витратити життєву енергію на руйнівне для психіки намагання «скакнути вище за всіх». Навчайте з дитинства бути собою.

Література:

1. «Актуальні проблеми психології», збірник наукових статей/ за загальною редакцією проф. С.Д.Максименка та канд..психол.наук С.О.Ладивір.- Київ, 2006, - 312с.
2. Берковиц Л. Агрессия: причины, последствия и контроль СПб.: Прайм – Еврознак, 2001. – 512с
3. Бэрон Р., Ричардсон Д. Агресия. Многография. – СПб.:Питер ,2001. – 352с.:ил. –(Мастера психологии)
4. Л.Галіціна «Заняття психолога з малятами», Київ, Видавничий дім «Шкільний світ», 2005.
5. Степанов С.С. Большие проблемы маленького ребенка: Советы психолога родителям. – М.: Педагогика – Пресс, 1995. – 168с.
6. Овчарова Р.В. Практическая психология в начальной школе /Р.В. Овчарова. – М., 1996. -240с.
7. «Вихователь-методист дошкільного закладу»№1, 2020р.- Київ, МЦФЕР – Україна, 2020

ОСОБЛИВОСТІ ПЕРЕКЛАДУ ВІЙСЬКОВИХ ТЕРМІНОЛОГІЧНИХ СЛОВОСПОЛУЧЕНЬ

Гриценко Юлія Анатоліївна
студентка факультету іноземної філології
Східноєвропейського національного імені Лесі Українки
м. Луцьк, Україна

Актуальність вивчення проблем термінології військової справи обумовлена швидким та безперервним поповненням термінологічної лексики новими мовними одиницями, що дає вченим важливий матеріал для досліджень, особливо з точки зору особливостей перекладу. Адже військова термінологічна лексика часто викликає труднощі у її розумінні та перекладі навіть у досвідчених мовознавців та перекладачів, що зумовлено постійною зміною словникового запасу військовослужбовців всього світу у зв'язку з технічним прогресом та реформуванням військ.

Військова лексика як одна з найдавніших фахових термінологій неодноразово ставала предметом лінгвістичного аналізу. Окремі аспекти термінології військової справи різних мов досліджені у працях Л. Нелюбіна, В. Шевчука, І. Матюшина, Є. Еліної, Р. Салимової, А. Аксенова, Н. Фоміної. Провідні дослідження у галузі військової термінології належать також перекладознавцям В. Балабіну, В. Лісовському, О. Васильченку, Н. Гарбовському, Н. Денісовій, Л. Нелюбіну та інших, чії праці зробили значний внесок в теорію та практику військового перекладу.

Військовий термін – це слово або словосполучення, що використовується для позначення певного спеціального поняття, яке належить до того чи іншого розділу військової науки або до військової техніки [5].

В наш час склад англійської військової та військово-технічної термінології непостійний, оскільки він безперервно змінюється через зникнення з ужитку ряду слів, зміни значень, поповнення новими термінами, у зв'язку з

реорганізацією збройних сил, розробкою нових зразків військового озброєння та техніки, нової стратегії ведення бойових дій тощо, тому військова термінологія потребує постійного вивчення.

Загальна мета перекладача у процесі перекладу військових термінів – здійснити якісний та зрозумілий переклад, який би сприяв раціоналізації професійного спілкування та взаєморозумінню фахівців даної галузі.

Перетворення, за допомогою яких здійснюється перехід від одиниць оригіналу до одиниць перекладу, називаються перекладацькими трансформаціями. Перекладацькі трансформації являють собою вид міжмовного перефразування, яке має суттєві відмінності від трансформацій в рамках однієї мови. На сьогоднішній день існує велика кількість різноманітних класифікацій трансформацій при перекладі військових термінологічних словосполучень [3, с. 132]:

1. **Транскодування.** Це такий спосіб перекладу, що здійснюється за допомогою графічних знаків (букв) з однієї мови на іншу, тобто, коли звукова та/або графічна форма слова вихідної мови передається засобами абетки тієї мови, на яку здійснюється переклад. Транскодування поділяється на такі підвиди:

- транскрибування – коли літерами мови перекладу передається звукова форма слова вихідної мови: *special program* – спеціальна програма, *national interests* – національні інтереси, *Lieutenant General* – генерал-лейтенант тощо [1].

- транслітерування – трансформація, згідно якої слово вихідної мови передається по літерах, наприклад: *master sergeant* – майстер-сержант, *artillery system* – артилерійська система, *General Assembly* – Генеральна Асамблея тощо.

- транскодування – застосовується тоді, коли форма слова у вихідній мові дещо адаптується до фонетичної та/або граматичної структури мови перекладу, наприклад: *strategic bomber* – стратегічний бомбардувальник, *religious conflict* – релігійний конфлікт, *officer corps* – офіцерський корпус тощо [1].

2. **Калькування** (дослівний або буквальний переклад) – прийом перекладу нових слів (термінів), коли відповідником простого чи (частіше) складного слова (терміна) вихідної мови в цільовій мові вибирається, як правило, перший за порядком відповідник у словнику, наприклад: *to win a war* –

вигравати війну, *war criminal* – воєнний злочинець, *atomic war* – атомна війна, *nuclear bomb* – ядерна бомба, *peace operations* – миротворчі операції та ін. [1]

Причому в даному випадку переклад військових термінологічних словосполучень з однієї мови на іншу не представляє собою просту механічну передачу, а часто вимагає застосування різних трансформацій, таких, наприклад, як зміна відмінкової форми, порядку слова, додавання суфіксів або афіксів тощо.

3. **Описовий переклад** – це такий прийом перекладу, за якого слово або словосполучення замінюється в мові перекладу словосполученням (або більшим за кількістю компонентів словосполученням), що адекватно передає зміст цього словосполучення, наприклад: *damage control* – ліквідація наслідків нападу противника, *behind forces* – підрозділи, які діють у тилу ворога та ін. [4].

4. **Контекстуальна заміна** – це лексична перекладацька трансформація, внаслідок якої перекладним відповідником стає слово або словосполучення, що не є словниковим відповідником і що підібрано із врахуванням контекстуального значення слова, яке перекладається, його контексту вживання та мовленнєвих норм і традицій мови перекладу, наприклад: *of-forces agreement* – угода про статус сил, *long-range fire* – вогонь на великій дальності, *surprise attack* – раптовий напад/удар.

Конкретизація полягає в передачі іноземної реалії в українській мові словом або словосполученням, яке має більш вузьку семантику: *pickup zone* – зона евакуації, *rate of fire* – швидкострільність, *recruiting campaign* – кампанія з набору на військову службу [4].

Генералізація передбачає передачу іноземних реалій в українській мові поняттями з більш широким і узагальненим значенням: *Health Service* – медично-санітарне обслуговування, *Nuclear, Biological, Chemical* – зброя масового ураження, *arm-and-hand signal* – сигнал рукою [4].

Також наряду із перекладацькими трансформаціями в процесі перекладу термінологічних словосполучень у військовій галузі перекладач може мати справу і з граматичними перетвореннями.

Так, за Н.В. Глінкою та О.І. Лазаускасом, перетворення, що здійснюються в процесі перекладу, поділяються на чотири елементарні типи:

1) перестановка: *in the enemy rear* – в тилу супротивника [4].

2) заміна: *improve the soldier's work performance* - покращувати ефективність діяльності військовослужбовця: *hold a position* – обіймати посаду [4].

3) додавання: *locate a target* – визначати місцезнаходження цілі, *in peace and war* – у мирний та воєнний час [4].

4) вилучення: *security services officer* – співробітник спецслужб тощо [6, с. 269].

В ході написання статті нами було проаналізовано способи та шляхи перекладу військових термінологічних словосполучень, які сьогодні широко використовуються у науковій та науково-методичній сферах. Матеріалом для дослідження слугували Інтернет-сайти офіційних військових установ США та відомі англomовні інтернет-видання. Всього нами було розглянуто та проаналізовано 61 термінологічне словосполучення військової сфери.

Так, у перекладі термінологічних словосполучень у військовій галузі, ми виявили такі способи перекладу, як: вибір словникового еквіваленту (калькування), контекстуальна заміна, описовий переклад, транслітерація та транскодування, а також використання ряду граматичних трансформацій – перестановки, додавання, вилучення (мал.1).

Мал. 1. Основні перекладацькі трансформації при перекладі військових термінологічних словосполучень

Проаналізувавши перекладацькі та граматичні трансформації у перекладі досліджуваних термінологічних словосполучень, можемо відзначити, що найбільш вживаною перекладацькою трансформацією є калькування (словниковий еквівалент). Частота використання цієї трансформації становить 53%. Також нами було відмічено, що трансформація калькування була часто вживаною у поєднанні із різними граматичними трансформаціями, а саме:

- Калькування та перестановка – 18%;
- Калькування та транскодування – 7%;
- Калькування та додавання – 7%;
- Калькування та вилучення – 3%;
- Калькування та транслітерація – 2%.

До того ж при перекладі досліджених військових термінологічних словосполучень було виявлено використання таких перекладацьких трансформацій, як контекстуальна заміна, а саме – конкретизація (7%) та описовий переклад (3%).

Отже, найбільш вживаним способом перекладу військових термінологічних словосполучень є калькування, тобто вибір словникового еквіваленту. Найменш вживаним способом перекладу термінологічних словосполучень у військовій галузі є описовий переклад.

Такі результати є доволі очевидними, адже військовий переклад завжди вимагає точності, конкретності, лаконічності та стислості. Саме тому, маючи справу з перекладом таких термінів, перекладач повинен хоча б частково орієнтуватися у військовій термінології англійської та української мов, і, залежно від ситуації, перекладач може обмежитись лише використанням тієї чи іншої перекладацької трансформації, а може додати й певні пояснення до терміну; відтворюючи у мові перекладу те чи інше термінологічне словосполучення, слід обов'язково дотримуватись мовних правил тієї мови, на яку здійснюється переклад (узгодження відмінків, родів, за необхідності, заміна частин мови тощо).

Література:

1. Балабін В.В. Основи військового перекладу: (англ. мова) підручник / В.В. Балабін. – К.: Логос, 2008. – 587 с.

2. Карабан В.І. Переклад англійської наукової і технічної літератури / В.І. Карабан. – Вінниця: Нова книга, 2004. – 576 с.
3. Сучасні філологічні дослідження та навчання іноземної мови в контексті міжкультурної комунікації: Збірник наукових праць / За заг. ред. В.В. Жуковської, В.О. Папіжук – Житомир: Видавництво Житомирського державного університету імені Івана Франка, 2017. – 508 с.
4. Шкута О.Г. Відтворення військової термінології українською мовою (на матеріалі сучасних публіцистичних текстів) [Електронний ресурс] О.Г. Шкута. – Режим доступу до статті: http://www.irbis-nbuv.gov.ua/cgi-bin/irbis_nbuv/cgiirbis_64.exe?I21DBN=LINK&P21DBN=UJRN&Z21ID=&S21REF=10&S21CNR=20&S21STN=1&S21FMT=ASP_meta&C21COM=S&2_S21P03=FILA=&2_S21STR=Nvkyu_2017_34_45
5. Шум О.В. Вивчення військової термінології у контексті іншомовної підготовки (на матеріалі сучасних публіцистичних текстів) [Електронний ресурс] О.В. Шум. – Режим доступу до статті: https://er.knutd.edu.ua/bit-stream/123456789/12974/1/Dialog2019_P066-070.pdf
6. Шумило І., Сніца Т. Особливості перекладу юридичних текстів / І. Шумило, Т. Сніца // Філологічний дискурс. – 2016. - № 4. - с. 266-272.
7. Bowyer R. Campaign. Dictionary of Military Terms. – Macmillan, Bloomsbury, 2004. – 280 p.
8. British Colonial Military Terms and Soldier Slang. [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://www.oocities.org/faskew/Colonial/Glossary/British.htm>
9. The Guardian [Электронный ресурс]. – Режим доступа: <https://www.theguardian.com/>
10. US Department of Defense (англомовна версія). – [Режим доступу]: <http://www.defense.gov/>.
11. US Department of Defense. (україномовна версія) – [Режим доступу]: <http://www.defense.gov/>

ТЕХНОЛОГІЧНІ АСПЕКТИ МОДИФІКУВАННЯ ПОЛІМЕР-БІТУМНИХ В'ЯЖУЧИХ ДЛЯ АСФАЛЬТОДОРОЖНИХ ПОКРИТТІВ З ВИСОКИМИ ЕКСПЛУАТАЦІЙНИМИ ХАРАКТЕРИСТИКАМИ

Гурська І.П.,

*студентка факультету екологічної безпеки, і
нженерії та технологій*

*Національний авіаційний університет
м. Київ, Україна*

Перспективним напрямком підвищення довговічності асфальтобетонів є застосування різних добавок, що модифікують і змінюють як деформативні і механо-термічні властивості органічного в'язучого, так і активність його взаємодії з мінеральними компонентами. Тому зберігається актуальність підвищення ефективності асфальтобетонів для покриття автомобільних доріг, в тому числі за рахунок використання технологій наномодифікування органічних в'язучих вуглецевими наноматеріалами (ВНМ).

Основними компонентами асфальтобетону є органічне в'язуче, мінеральні компоненти різного гранулометричного складу і добавки, що регулюють параметри структури і показники експлуатаційних характеристик.

Традиційною в'язучою речовиною в асфальтобетоні є високомолекулярні органічні в'язучі на основі вуглеводнів. Найпоширенішим органічним в'язучим, застосовуваним для виготовлення асфальтобетону, є дорожні нафтові бітуми. Їх клас і марку визначають, виходячи з кліматичних умов, в яких планується будівництво автодороги і інтенсивності навантажень, які будуть на неї впливати.

Бітумне в'язуче в об'ємному значенні має незначну частку в асфальтовій суміші, але воно є ключовим елементом, що впливає на експлуатаційні характеристики асфальтової суміші.

Характерною особливістю бітуму є його чутливість до дії температури. При розігріві бітум, як правило, з твердого стану переходить у рідкий, що забезпечує при приготуванні суміші обволікання мінеральних матеріалів,

склеювання частинок між собою і утворення міцного конгломерату. Доведено, що застосування первинних наноматеріалів (вуглецевих нанотрубок) дозволяє підвищити експлуатаційні властивості асфальтобетону до 30%. Також численними дослідженнями встановлено ефективність застосування полімерно-бітумних в'язучих (ПБВ), які відрізняються від нафтового дорожнього бітуму, поліпшеними показниками фізико-механічних властивостей і довговічністю. Однак для ПБВ характерні схильність до розшарування і старінню, а також низька адгезія до мінерального матеріалу.

Довговічність асфальтобетонних покриттів визначається якістю застосовуваних кам'яних матеріалів і бітумних в'язучих, які в більшій ступеня схильних до негативним впливам, пов'язаним зі збільшенням транспортних навантажень і погодних умов. Не дивлячись на те, що зміст в'язучого, в складі асфальтобетону, становить всього 5-7%, зміни його властивостей, в цілому, визначають стан всього асфальтобетонного покриття [1, ст. 9].

Традиційне ПБВ складається з бітуму і полімеру. При необхідності в його склад може входити пластифікатор, який має найважливіше значення для забезпечення гомогенності і працездатності ПБЗ. З огляду на те, що асфальтени і спиртобензолні смоли, асоціюючи в комплекси, збільшуються в обсязі в 1,5-3 рази, тоді як полімер, збільшує свій обсяг до 10 разів, для кращого розчинення полімеру в в'язкому і поліпшення працездатності ПБВ при низьких і мінусових температурах, необхідне застосування пластифікатора.

Модифіковані полімером бітуми отримують шляхом механічного змішування або хімічних реакцій бітуму та одного або декількох полімерів у відсотках, як правило, від 3% до 10% відносно ваги бітуму.

Модифіковані бітуми характеризуються як двофазна система: бітумна, переважно як асфальтенова матриця та полімерна матриця. З точки зору механізму взаємодії бітум / полімер, модифікація полімеру призводить до термодинамічної нестабільної, але кінетично стабільної системи, в якій полімер частково набрякає легкими бітумними компонентами (мальтенами) і може набухати до дев'яти разів від початкового об'єму. Конкуруючи за легкі фракції

бітуму, полімери, як правило, викликають агрегацію міцел асфальтенів або збільшують ступінь їх асоціації, відповідно до природи вихідного бітуму. При високих температурах відносно низька в'язкість розплавленого мікрогетерогенного модифікованого полімером бітуму дозволяє речовинам зі схожою структурою та полярністю утворювати свої домени: набряклі полімери та асфальтени. Однак термодинамічна нестабільність цієї системи викликає поділ фаз (або осідання) під впливом гравітаційного поля. Отже, асоційовані асфальтенові міцели можуть осідати на дні суміші під час статичного зберігання в гарячому стані. Відповідно до цього механізму, на ступінь фазового поділу полімер модифікованих бітумів можуть впливати такі умови зберігання, як температура та час [2, ст.58].

Модифіковані асфальти готували шляхом змішування розплаву зрізним вмістом монтморилоніту (ММТ) та модифікованого монтморилоніту (ОММТ – монтморилоніт + органічні катіонні ПАВ). Результати дифракції рентгенівських променів показують, що модифікований ММТ асфальт може утворювати інтеркальовану структуру, тоді як ОММТ модифікований асфальт може утворити відшаровану структуру. Додавання ММТ та ОММТ до асфальту збільшує як температуру розм'якшення, так і в'язкість модифікованих асфальтів при високих температурах. Як наслідок, модифіковані асфальти ММТ та ОММТ мають покращені в'язкопружні властивості, що покращують стійкість до руйнування при високих температури. Порівняно з ММТ, ОММТ продемонстрував кращий ефект у покращенні точки розм'якшення та стійкості до руйнування асфальту, що сприяє до формування відшарованої структури в модифікованому ОММТ асфальті. Тести на стабільність зберігання виявляють, що асфальти, модифіковані ММТ або ОММТ дуже стабільні, коли вміст монтморилоніту становить менше 3% мас.

Це вказує на те, що стабільність зберігання асфальтів, модифікованих ММТ або ОММТ, дуже стабільна, коли вміст глини є менше 3 мас. %. Однак відмінності у верхній і нижній частинах зростають із збільшенням вмісту монтморилоніту. Це може бути наслідком випадання надмірних частинок

монтморилоніту, які не були інтеркальовані або відшаровані. Крім того, стабільність зберігання асфальтів, модифікованих ОММТ краще, ніж у модифікованого ММТ асфальту, що вказує що ОММТ має кращу сумісність та диспергуючу здатність з бітумною матрицею асфальту, ніж ММТ [3, с.24].

Висновок. До основних напрямів в підвищенні ефективності асфальтобетонів належить запровадження в бітум різних добавок. Актуальним напрямом в дорожньо-будівельному матеріалознавстві є застосування полімерно-бітумних в'язучих (ПБВ), які відрізняються від нафтового дорожнього бітуму поліпшеними показниками фізико-механічних властивостей. Однак для ПБВ характерні такі недоліки як: схильність до розшарування і старіння, а також низька адгезія до мінерального матеріалу. Тому, перспективним напрямком є реалізація потенціалу нанотехнологій в дорожньо-будівельному матеріалознавстві, за допомогою введення наномодифікованих добавок в якості зміцнюючого компонента в асфальтобетон на основі ПБВ. Однак, механізм дії таких добавок недостатньо вивчений, що підвищує актуальність наукових досліджень в цьому напрямку.

Література:

1. Самсонов В.В. Производство асфальтитсодержащих дорожных битумов / Самсонов В.В. // Химия и технология топлив и масел.– 2008.– №6.– С.19-22
2. P. Nayler, S.F. Brown, Creep of bituminous aggregates Encyclopedia of Materials: Science and Technology, 2001
3. Lesueur D (2009) the colloidal structure of bitumen: consequences on the rheology and on the mechanisms of bitumen modification. Adv Colloid Interface Sci 145:42–82

ШАХРАЙСТВО З КАРТКОЮ БАНКУ ПІД ЧАС ПАНДЕМІЇ

*Демидов З.Г.**старший науковий співробітник**науково-дослідної лабораторії**проблем та розвитку інформаційних технологій**Харківського національного університету внутрішніх справ**м. Харків, Україна*

Під час карантину з'явилися нові схеми шахрайства з картками банків. Схема перша зав'язана на відсутності підпису власника карти на зворотному боці пластика. Злочинці дзвонять людям, представляються працівниками служби безпеки банку, і вимагають відправити через один з месенджерів фото картки, на якій повинний бути підпис користувача. Тиснуть на людину погрозами блокування карти. Мотивують це скаргою з торгової точки, на якій, нібито, людина нещодавно розплачувалась картою і на карті не було підпису. А після отримання фотографій карти з двох сторін, банк упевниться, що підпис є. Як тільки шахраї отримують фото карти - з рахунку починають зникати гроші.

Відсутність підпису на платіжній карті - поширене явище, тому шахраї, які обдзвонюють людей і залякують, майже завжди вгадують з цим порушенням. Згідно з вимогами банку, кожна карта має бути підписана людиною зі зворотного боку від номера, якраз поруч з CVV-кодом. Без такого підпису карта вважається недійсною та її не можна використовувати. Тобто, торгові точки не повинні приймати її до оплати. Однак, на практиці це не так. Більшість банківських карток українців не підписані, так як видаються не тільки в самих банках, а й через кур'єра, та через кредитні точки, де за підписом ніхто не стежить. Але, все-таки, приймаються до оплати, як на території України, так і за її межами. Касири нехтують цим правилом, так як воно може позбавити їх виручки.

Ця вимога сягає корінням у часи, коли люди підписували чеки під час оплати карткою з магнітною смугою. Торгівець порівнював підпис на своєму

чеку з підписом на карті, щоб упевнитися, що карту не вкрали і з ним розраховується справжній господар. Однак з часом картки почали масово переводити на чіпи (ще забезпечили PayPass- безконтактна технологія) і підпис на чеку більше не потрібен. Його не потрібно порівнювати з підписом на чеку. Тепер користувач вводить в терміналі PIN-код, тобто підписує розрахунки ім.

Згідно з діючими правилами, якщо людина сама розголошує банківську інформацію, таку, як реквізити карти (номер, CVV-код, PIN-код та інше) і після цього з рахунку зникають кошти, то банк не компенсує збиток. Власника визнають винним в порушенні правил користування пластикової картки. Відшкодування ж всього вкраденого з картки відбувається за принципом невинуватості. Якщо банк не може довести, що його клієнт щось порушив, то відшкодовує суму, якщо зможе, то не відшкодовує. Як тільки сума зникає і надходить заява від клієнта про крадіжку коштів з рахунку, фінансисти зобов'язані провести своє розслідування. Якщо з'ясовується, що оплата (зняття коштів) проводилася з введенням PIN-коду, який знає тільки власник картки, то, швидше за все, його і визнають винним.

Схема з підписом на карті - це одна з останніх. Так само недавно з'явилася ще одна - злочинці наживаються на темі коронавірусу, оскільки вона залишається актуальною не тільки в Україні, а й по всьому світу. Людям пропонують безкоштовні мобільні додатки / програми, які, нібито, відстежують захворюваність вірусом на вашій вулиці або районі. При установці такого додатка, воно відправляє шахраям дані вашої карти в той момент, коли ви розраховуєтесь через телефон в інтернеті. Так само можуть дзвонити під виглядом лікарів, заявляючи, що ваш близький опинився в лікарні і просять терміново сплатити якийсь аналіз або препарат, і відразу дають номер своєї картки. Пенсіонерів злочинці лякають, тим що в карантин не працюватиме їхній пенсійний рахунок і умовляють перевести пенсію і всі заощадження на новий рахунок. І походу вивуджують в розмові дані їх карт.

Коли йшли масові переноси та скасування туристичних поїздок через коронавірус, з'явилася купа шахрайських сервісів, які нібито допомагали

отримувати повернення грошей за путівки. А насправді грабували рахунки людей після введення банківських реквізитів.

Схем багато, але важливо розуміти, що шахраї збирають дані з користувачів карт, тому перш ніж продиктувати свої дані кому-небудь, потрібно сто разів подумати ... Це може вам коштувати всій суми на вашому рахунку.

УДК 101:378

Філософські науки

ВИКЛИКИ СИСТЕМИ ОСВІТИ, СПРИЧИНЕНІ СВІТОВОЮ ПАНДЕМІЄЮ COVID-19

Іванова К. А.,

*доктор філософських наук, професор,
завідувач кафедри філософії та соціології НФаУ*

Балабай Я. В.

*кандидат історичних наук, доцент,
доцент кафедри філософії та соціології НФаУ*

м. Харків, Україна

На сьогодні важко знайти таку сферу в житті сучасної людини, яка би не відчула на собі змін, спричинених світовою пандемією COVID-19. Не оминула ця доля і систему освіти. За даними ООН на 20.08.2020 закриття освітніх закладів під час карантину вплинуло на 94 – 99 % осіб, що навчаються (у залежності від країни навчання) [1, с. 2]. Особливо вразливими виявилися категорії жителів бідних країн та сільської місцевості, а також, дівчата, сироти, люди з обмеженими можливостями тощо. Освіта відноситься до фундаментальних прав людини. Вона прямим чином впливає на реалізацію інших людських прав. Коли руйнується система освіти, то існування справедливого, рівного, інклюзивного і мирного суспільства стає під загрозою. Припинення навчального процесу в оффлайн режимі небезпечно як короткостроковими, та і довгостроковими наслідками. Під загрозою, у першу чергу, опиняється успішність та наполегливість здобувачів освіти, що у майбутньому матиме серйозніші соціально-економічні наслідки.

Іншим викликом стабільності системи надання освітніх послуг виявилася проблема фінансування. Для країн з низьким рівнем життя розрив у фінансуванні освіти у порівнянні з до-карантинним періодом сягнув 1/3 [1, с. 2].

З іншого боку, криза стимулює інновації в освітньому секторі. Ми спостерігаємо появу інноваційних підходів, що забезпечують підтримку освітнього процесу в умовах сьогодення. Розвивається дистанційна форма навчання. Виключну роль у розвитку інновацій та забезпеченні безперервності освітнього процесу відіграють викладачі та допоміжний навчальний персонал. Ці зміни демонструють тенденції найближчого майбутнього: окреслюються зміни у моделях забезпечення якісної освіти, що особливо актуально для молоді, яка відчуває нестачу ресурсів, або проживає у регіонах з несприятливими для освіти умовами. Це актуально для викладачів, які мають на високому рівні оволодіти новими методами забезпечення освітнього процесу. Тимчасова призупинка навчального процесу у навчальних закладах країн світу несе мало прогнозовані соціальні та економічні зміни та матиме пролонгований ефект як для усіх учасників освітнього процесу.

Під час глобального закриття закладів освіти університети частково впоралися із завданням забезпечення навчального процесу за допомогою онлайн платформ та записаних лекцій. Деякі університети відклали навчання через відсутність інфраструктури інформаційних технологій (ІТ) як для студентів, так і для викладачів [1, с. 7]. Відкритим залишається питання по те, як гармонізувати навчальні семестри та навчальні плани, коли одні дисципліни можуть бути проведені он-лайн, а інші – ні.

Негативні наслідки втрат навчального процесу у короткостроковій та довгостроковій перспективі, як очікується, будуть великими. Вчені з дослідницької групи в Канаді підраховали, що розрив у соціально-економічних навичках може зрости більш ніж на 30 % через пандемію [2, р. 6]. Світовий банк визначає три можливі сценарії втрати навчання: зниження середнього рівня навчання для всіх студентів, розширення розподілу навчальних досягнень через вкрай нерівні наслідки кризи для різних груп населення, а також значне

збільшення студентів з дуже низьким рівнем успішності, частково через масові відрахування [3, с. 1]. Це свідчить про те, що на 25 % більше студентів може опуститися нижче базового рівня знань, необхідного для ефективної та продуктивної участі в суспільстві та в майбутньому навчанні.

Економічний вплив пандемії на розвиток країн з низьким рівнем життя лише посилить нерівність студентів у навчальних досягненнях. За підрахунками ЮНЕСКО, 23,8 млн. дітей та молоді (від дошкільних до вищих) можуть залишити заклади освіти або не мати доступу до навчання наступного року через економічний вплив пандемії [4]. Загальна кількість осіб, які не повернулися до своєї освіти після закриття закладів освіти, ймовірно, буде ще більшою. Закриття закладів робить дівчат та молодих жінок більш вразливими до дитячих шлюбів, ранньої вагітності та гендерного насильства – все це знижує їхній шанс на продовження освіти. Закриття закладів освіти, криза навчання за думкою, висловленою у Концептуальній записці ООН [1, с.10] може обернутися катастрофою поколінь.

Оскільки батьки, які втрачають дохід, роблять складний вибір, рівень зарахування та освіта дівчат може знижуватися, тоді як дитяча праця, вербування та експлуатація зростають. Зважаючи на те, що кількість людей, що перебувають у крайній бідності через COVID-19, збільшиться між 71 і 100 мільйонами, увага буде зосереджена на відрахуванні. Додаткові фінансові витрати можуть вплинути на рішення батьків щодо підтримки навчання дітей. Закриття шкіл матиме не лише негайні економічні наслідки, але й тривалі наслідки. За підрахунками, вперше з моменту його заснування Індекс людського розвитку, на який припадає освітній вимір, покаже вражаючий спад.

Забезпечення безперервності навчання під час закриття освітніх установ стало пріоритетом для урядів у всьому світі. Традиційні методи дистанційного навчання охопили поєднання освітніх телевізійних та радіопрограм та розповсюдження друкованих матеріалів. Порівняно небагато країн стежать за ефективним охопленням та використанням методів дистанційного навчання. Однак оцінки вказують на різні дані: дистанційне навчання в країнах з високим

рівнем доходу охоплює близько 80–85%, тоді як у країнах з низьким рівнем доходу цей показник знижується до менш ніж 50%, а неблагополучні мають обмежений доступ до основних побутових послуг, таких як електрика; відсутність технологічної інфраструктури; та низький рівень цифрової грамотності серед учасників освітнього процесу [5]. Закриття освітніх установ вимагало змін, а в деяких випадках спричинило серйозні збої в способі оцінки учнів. У більшості країн іспити відкладено; у кількох вони були скасовані; а в інших вони замінюються постійними оцінками або альтернативними методами, такими як он-лайн тестування для випускних іспитів.

Успішність студентів можна відстежувати за допомогою мобільних телефонів, відстеження статистики використання та ефективності навчальних платформ та додатків, а також впровадження оцінок швидкого навчання для виявлення прогалин у навчанні.

Оскільки держави застосовують практику дистанційного навчання, студенти з обмеженими можливостями стикаються з бар'єрами через відсутність необхідного обладнання, доступу до Інтернету, доступних матеріалів та підтримки, яка б дозволила їм відвідувати он-лайн програми.

Деякі країни розробляють інструменти та ресурси для учнів з обмеженими можливостями та їх батьків. Це вимагає розширення можливостей доступності, таких як аудіо-розповідь, відео на мові жестів та спрощений текст, а також надання допоміжних пристроїв.

Викладачі по всьому світу були в основному не готові підтримувати безперервність навчання та пристосовуватися до нових методологій викладання. Криза COVID-19 підкреслила, що як початкова, так і професійна освіта викладачів потребують реформи, щоб краще навчити викладачів новим методам надання освіти. Проблеми з фінансуванням закладів освіти та забезпечення заробітної платні викладачам веде до ще одного значного виклику системи освіти. У довгостроковій перспективі заклади освіти можуть стикатися з нестачею викладачів через виснаження. Криза нагадує про виняткову роль викладачів та про те, що уряди несуть постійний обов'язок піклуватися про освітян.

Запобігання кризі навчальної діяльності, яка не стане катастрофою поколінь, має бути головним пріоритетом для світових лідерів та всієї освітньої спільноти. Це найкращий спосіб не просто захистити права мільйонів учнів та студентів, а стимулювати економічний прогрес, стійкий розвиток та міцний мир.

Пандемія штовхнула світ на найглибшу глобальну рецесію в живій пам'яті. Це матиме стійкі наслідки для економіки та державного фінансування. Наслідки були особливо важкими для країн із низьким рівнем доходу та рівнем доходу нижче середнього. Національна влада повинна діяти, щоб пом'якшити довгострокові наслідки для студентів, незважаючи на обмеження державних витрат, за допомогою освітніх заходів, що є частиною національних пакетів стимулів для COVID-19 поряд із ініціативами охорони здоров'я, соціального захисту та економіки. Міжнародне співтовариство також має діяти задля захисту фінансування освіти. Збільшення фіскального простору, яке вже є помітним у міжнародному порядку денному, особливо в галузі освіти, стає невідворотним питанням. Втрати у галузі освіти внаслідок тривалого закриття освітніх установ ставлять під загрозу чисельні досягнення у галузі освіти. Криза призвела до більш глибокого усвідомлення проблеми цифрового розриву та пов'язаної з ним нерівності і це вимагає невідкладної уваги. Урядам та партнерам з розвитку освіти необхідно докладати спільних зусиль для подолання технологічних бар'єрів шляхом інвестування до цифрової інфраструктури та зниження вартості засобів зв'язку. Для подолання цифрового розриву необхідне вкладання коштів у забезпечення цифрової грамотності маргіналізованих верств населення.

Література:

1. Policy Brief: Education during COVID-19 and beyond, August 2020 // https://www.un.org/development/desa/dspd/wp-content/uploads/sites/22/2020/08/sg_policy_brief_covid-19_and_education_august_2020.pdf.

2. Catherine Haeck and Pierre Lefebvre, Program for International Student Assessment (PISA), "Pandemic school closures may increase inequality in test scores",

Working Paper No. 20-03, June 2020, available at [https://grch.esg.uqam.ca/wp-content/uploads/sites/82/Haeck_Lefebvre GRCH WP20-03-5.pdf](https://grch.esg.uqam.ca/wp-content/uploads/sites/82/Haeck_Lefebvre_GRCH_WP20-03-5.pdf).

3. World Bank, “We should avoid flattening the curve in education – Possible scenarios for learning loss during the school lockdowns”, 13 April 2020, available at <https://blogs.worldbank.org/education/we-should-avoid-flattening-curve-education-possible-scenarios-learning-loss-during-school>.

4. UNESCO, “COVID-19 Education Response: How many students are at risk of not returning to school?” advocacy paper, June 2020.

5. <http://tcg.uis.unesco.org/survey-education-covid-school-closures>

УДК 378(091)(477.54)

Історичні науки

ЗАРОДЖЕННЯ ХІМІКО-ФАРМАЦЕВТИЧНОЇ ПРОМИСЛОВОСТІ В УКРАЇНІ В ХІХ СТ.

Іванова К.А.,

док. філос. наук,

професор кафедри філософії та соціології,

Мелентьєва Т.М.,

канд. філос. наук,

доцент кафедри філософії та соціології,

Кулакова О.М.,

канд. культурології,

доцент кафедри філософії та соціології,

Національний фармацевтичний університет,

Харків, Україна

Фармацевти вважаються найбільш доступними працівниками медичної галузі для пацієнтів. У зв'язку з цим роль фармацевтичного виробництва та аптек має величезне значення. Про це свідчать кризові ситуації, наприклад, як поточна пандемія COVID-19.

Розвиток коронавірусної інфекції в світі та в Україні з усією очевидністю поставив перед фармацевтичною галуззю питання про те, наскільки швидко і ефективно фармацевтична наука і промисловість зможуть

знайти способи вирішення цієї проблеми. Ми поки ще очікуємо результатів.

У нашому дослідженні хотілося б розглянути початковий етап зародження фармацевтичної промисловості України. Це допоможе нам зрозуміти, наскільки це складний процес та наскільки українська фармацевтична промисловість від свого початку становлення відповідає загальносвітовим тенденціям.

Розвиток фармації в Україні XIX ст. відповідав загальноєвропейським тенденціям цього періоду, наприклад, таким, як у Австро-Угорській та Російській імперіях.

Наприкінці XIX – на початку XX ст. зароджується хіміко-фармацевтична промисловість в Галичині та активно розвивається виробництво, зокрема виробництво хімічних речовин для лабораторних робіт у місцевих аптеках.

Найкращою науковою лабораторією в Галичині на той час була лабораторія аптеки магістра фармації Теодора Торосевича «Під римським імператором Титусом». Т. Торосевич був відомою людиною та мав вагомий науковий авторитет – є автором понад 120 наукових робіт. Його лабораторія вважалася зразковою і з точки зору оснащення, і з точки зору професіоналізму співробітників. Т. Торосевич був відомий і як дослідник фізико-хімічних особливостей мінеральних вод з нинішніх курортів Трускавця, Моршина, Немирова, Великого Любеча. Він, також, виявив властивості використання затемненого скла для зберігання світлочутливих лікарських препаратів. Теодор Торосевич вважається автором низки прикладних рекомендацій для практичного використання в хімічній, фармацевтичній і продовольчій промисловості [1, с.1-24].

У цей період власне аптечні лабораторії стали центром для створення хімічної продукції, бо хіміко-фармацевтична промисловість тільки починала розвиватися [2, с.82-83]. Особливістю цього періоду є виникнення при аптечних закладах невеликих промислових виробництв лікарських препаратів. Ці промислові виробництва володіли монополією на деякі види товарів, тому змогли забезпечувати своєю продукцією не тільки населення, яке проживає поруч, але і інші аптеки Галичини. По суті, за короткий відрізок часу окремі аптечні установи перетворилися на приватні торгово-промислові підприємства,

які не тільки виробляли, а й торгували своєю продукцією і продукцією іноземних фірм. Населення Галичини було повністю забезпечене сучасними для того періоду препаратами та обладнанням.

Продукція цих невеликих підприємств відповідала світовим стандартам. Вона конкурувала з продукцією інших європейських фірм і активно завойовувала ринки збуту. Для того, щоб витримати конкуренцію на внутрішньому ринку і заповнити його продукцією місцевого виробництва, між цими підприємствами стала формуватися певна кооперація. Цьому сприяла спеціалізації їх роботи, розширення обсягів виробництва та асортименту товарів.

Таким чином, цілком очевидно, що хіміко-фармацевтична промисловість кінця XIX ст. повністю відповідала усім світовим тенденціям і могла впоратися з усіма викликами того часу, пов'язаними зі здоров'ям людини.

Література:

1. Бенюх Н.Ф. Розвиток аптечної справи в Галичині. XVIII – початок XX ст. Автореф. дис. канд.фармац. наук. // Н.Ф. Бенюх. – Х. : УкрФа, 1996. – 24 с.

2 Бенюх Н.Ф. Деятельность галицких аптек XIX – начала XX вв. // История медицины и здравоохранения Гродненщины : матер. научной конференции, г. Гродно, 2-3 февраля 1995г. – Гродно, 1995. – С. 82-83.

К ВОПРОСУ О СОВРЕМЕННЫХ ТЕНДЕНЦИЯХ ПАНДЕМИИ COVID-19

Карникова Е.Е., Максимова Д.А.**, Попрозман И.И.**
студенты 3 и 2** курса специальности 106 География*
ОПП «Экономическая, социальная география
*и региональное развитие»**
*ОПП «География рекреации и туризма»***
кафедры социально-экономической географии и регионоведения
факультета геологии, географии, рекреации и туризма
Харьковский национальный университет имени В.Н.Каразина,
г.Харьков, Украина

Человечество за свое долгое существование на Земле пережило много эпидемий и болезней, каждая из которых была по-своему опасной: Юстинианова чума в античные времена (около 85 млн жертв), черная смерть в Средневековье (75 млн жертв), холера (60 млн) и испанский грипп (50 – 80 млн) в начале XIX века. Кроме колоссальных человеческих потерь, эпидемии бьют по социальной, экономической и духовной сферам жизни, заставляя людей бороться и начинать все сначала.

Covid-19 появился неожиданно и за короткий промежуток времени распространился по всей планете, оказавшись даже за полярным кругом. С 31 декабря 2019 года он охватил около 213 стран, а состоянием на 11.08.2020 количество жертв достигло 1 073 140 человек. Общее количество больных достигло 37 204 941 человек [1]. Чтобы максимально снизить возможность распространения вируса во многих странах мира введены карантинные меры – масочный режим, ограничения для общественных мест, предотвращения скопления людей и другое. Но, к сожалению, это лишь замедляет процесс, а не останавливает его.

Необходимо рассмотреть основные очаги вспышек вируса, а также проследить за темпами их развития на данный момент в Европе, потому что здесь в тесном взаимодействии находится большое количество стран, и

вероятность заражения здорового населения Covid-19 вырастает в разы. Для этого сравним число случаев в странах Европы.

Долгое время лидерами по числу зараженных в Европе по состоянию на 11.10.2020 год остаются Россия (1 312 352 чел.), Испания (890 367 чел.), Франция (718 873 чел.), Великобритания (590 844 чел.), Италия (349 494 чел.), Германия (323 541 чел.), Украина (265 802 чел.), Бельгия (164 881 чел.), Румыния (158 163 чел.), Швеция (98 451 чел.), Беларусь находится на 11-м месте рейтинга – 83 575 зараженных. [2].

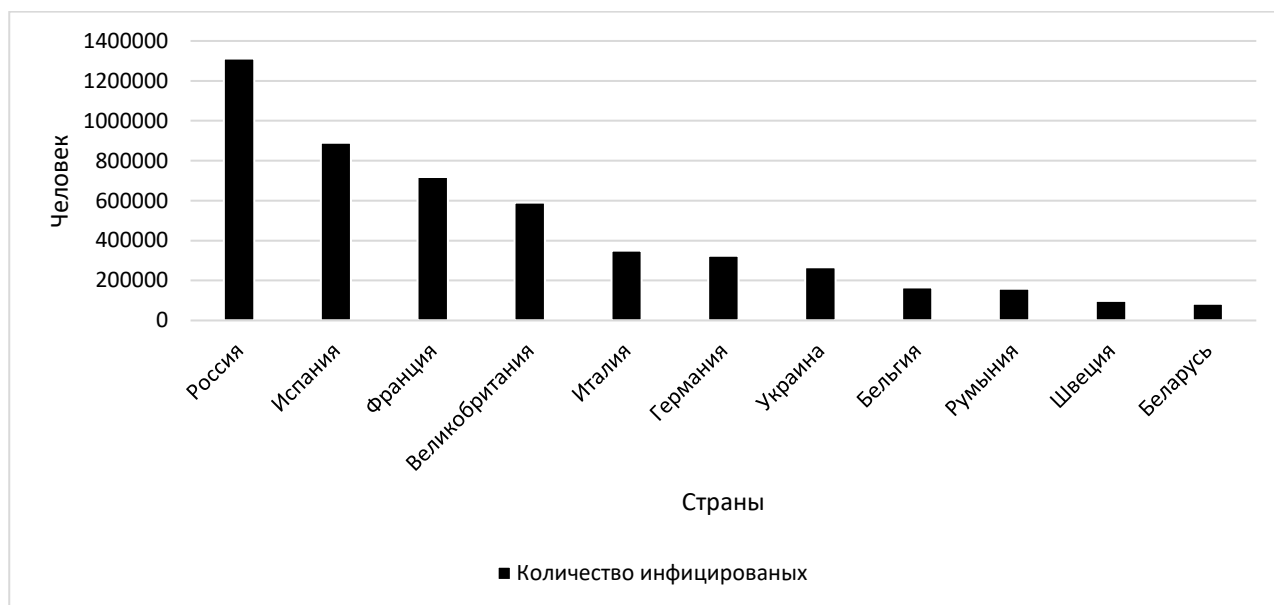

Рис. 1. Лидеры среди стран Европы по количеству инфицированных (построено по данным [2])

Анализируя эти данные, можно прийти к выводу, что существует несколько факторов, которые влияют на количество больных Covid-19. Основная причина – люди, которые не соблюдали всех правил карантина, что объясняется типичным проявлением менталитета.

Еще одна причина – уровень готовности сферы медицины к условиям пандемии. Большую роль играет работа медицинских учреждений, обеспеченность лекарствами и средствами защиты, а также специальная подготовка и информированность персонала.

Весомый фактор – это люди, которые лишней раз подвергали себя риску, перемещаясь по стране, либо за ее пределами, тем самым увеличив количество контактов. Именно поэтому страны, что привлекательны для туристов, имеют

большой поток иностранцев – потенциальных переносчиков вируса. А также в развитых странах, где ВВП на душу населения сравнительно выше, у людей есть больше возможностей для путешествий по миру, что ведет к повышенному риску заражения.

В Беларуси динамика заражения коронавирусом постепенно повышается. Тем самым, страну может постичь и судьба Украины, где произошел резкий скачок заболеваемости, ведь менталитеты народов близки, а меры карантина введены одинаковые.

Окончательные выводы по поводу причин роста количества зараженных сложно сделать. Точно не известно число больных, так как не все обращаются за помощью в медицинские учреждения, тем самым подвергая себя и окружающих опасности. Остается лишь утверждать, что только ответственность людей за свое здоровье может исправить положение в мире. К сожалению, пандемия коронавируса на сегодняшний день имеет влияние на все сферы жизни глобального общества.

Литература:

1. Worldometer – Coronavirus [Электронный ресурс] Режим доступа: <https://www.worldometers.info/coronavirus/>
2. Минфин – Индексы – Коронавирус: статистика по странам Европы <https://index.minfin.com.ua/reference/coronavirus/geography/europe/>

ІНДУКТИВНЕ СПІЛКУВАННЯ ЯК НЕОБХІДНА УМОВА В ВИХОВНОМУ ПРОЦЕСІ ПЕДАГОГА

*Ковальчук Н.В., Писарчук В.М.,
викладачі коледжу інформаційних технологій
та землевпорядкування НАУ
м. Київ, Україна*

Проблема спілкування за останні роки стала предметом вивчення багатьох наук і це не випадково, адже спілкування - необхідна умова формування кожної окремої особистості. Оскільки педагогічний процес передбачає взаємодію викладача і студента, вміння спілкуватися - одна з неодмінних умов досягнення педагогічної майстерності в сучасних умовах.

А. Фрейд, дитячий психоаналітик вважає, що перед викладачами стоять три серйозні небезпеки в стосунках з підлітками:

Перша небезпека з'являється тоді, коли викладачі ігнорують дані про ранні етапи розвитку дітей.

Друга небезпека полягає в тому, що близьке спілкування з дітьми призводить до знищення межі між світом дітей і дорослим світом. Педагог, розлучається з дорослими цінностями і починає жити в світі дітей.

Третя небезпека, яка загрожує викладачам, пов'язана з тим, що у них може виникнути така сильна прихильність до якогось конкретного індивідуума, що він стане сприйматися як свій власний.

Існує лише один вихід для педагога його інтерес до конкретної дитини повинен розвиватися далі, до тих пір, поки він не перетвориться в більш загальний і менш особистий інтерес до всього процесу дорослішання, який стосується усі області.

У зв'язку з висловлюванням А. Фрейд у викладачів виникли питання, на які вона відповіла наступним чином: 1 питання: Якщо ми приймемо цю точку зору, то не відмовимося ми тим самим від індивідуального підходу до кожної дитини?

Таким способом дитина стає по-справжньому цікавим об'єктом для викладача. Ми задаємося питаннями, як далеко він зайшов в своєму розвитку, ніж ми можемо допомогти йому, в якому напрямку він розвивається. Якщо педагог помічає в дитині щось, що нагадує йому про його дитинстві, у нього з'являється бажання допомогти йому і вберегти його від що випали на його долю переживань. Він буде на рідкість турботливий і терплячий по відношенню до нього. Але що ж буде з дитиною, що нагадує їй брата, з яким вона постійно сварилася, або себе в той момент розвитку, про який їй не хочеться згадувати? За кожен дитину, що виграє за рахунок того, що він означає щось в її житті, страждає інша дитина. Така небезпека індивідуального підходу. В якійсь мірі вчитель ототожнює себе з вибраними ним дітьми і намагається швидше допомогти собі, ніж дитині. Педагог не може бути повністю неупередженим, але, якщо його зацікавить процес дорослішання, всі діти стануть йому цікавіше і його ставлення до них стане більш об'єктивним.

2 питання: Що ви думаєте про проблему дітей, яким вдома не вистачає позитивних емоцій?

За обумовленим війною причин (1914 р.) діти не отримували достатньої кількості їжі, і було помічено, що успішність голодного дитини нижче, ніж ситого. Шкільні сніданки з'явилися вперше саме в цей період. Після цього було помічено, що погано виспався дитина теж не в змозі добре вчитися. Відсутність прихильності також впливає на поведінку дитини в школі. Помічено і вплив домашнього оточення на стан інтелекту дитини.

Таким чином, викладачі отримали знання, пов'язані з фізичними потребами дитини, його соціальним оточенням, емоційною атмосферою і його потребою до прихильності. Призначення педагога зовсім не полягає в заміні матері, дитина хоче, щоб мати його любила, але не навчала. В основі його ставлення до матері лежить вимога виконання його інстинктивних бажань. Його ставлення до викладача менше пов'язано з інстинктами; це бажання віддавати і приймати. Одне із завдань викладача полягає в тому, що він повинен розширювати досвід взаємодії дитини в соціальному оточенні, а

не просто дублювати вже наявний у дитини досвід життя в колі сім'ї.

3 питання: Чи повинен викладач намагатися допомогти проблемному дитині? Це може залежати від віку дитини. Допомога дитині з особистими проблемами шляхом їх розуміння входить в завдання педагога. Але якщо це передбачає близькі стосунки між дитиною і викладачем, на зразок відносин між дитиною і психотерапевтом, то така взаємодія знаходиться за межами обов'язків вчителя.

Він може допомогти дитині, варіюючи свої вимоги і своє ставлення до нього. Але завжди треба пам'ятати, що вчитель не є ні матір'ю, ні терапевтом.

4 питання: Чи повинен викладач показувати свою прихильність до дитини?

Викладач, що відноситься до дитини об'єктивно, може зберегти з ним теплі, влаштовують останнього відносини. Але емоційна прив'язаність не повинна приймати загрозливі масштаби. В цілому фізичний контакт з дитиною повинен залишатися привілеєм матері. Це справедливо для дітей будь-якого віку. Нормальний дитина не зажадає фізичного контакту в класі, якщо ця потреба задоволена будинку. Дитина, позбавлена цих контактів, потребує заміни матері, а цю функцію, як було сказано вище, вчитель не повинен брати на себе. Відносини вчителя і дитини повинні приймати форму, відмінну від фізичного контакту.

5 питання: У чому буде полягати інтерес викладача до дитини, якщо його емоції виявляться під таким строгим контролем?

Особистість дитини розділена на три області: (1) інстинктивні імпульси, що вимагають задоволення, (2) еґо, яке регулює задоволення інстинктів і створює зв'язку з оточенням, (3) супереґо, що виникло з самоідентифікації і містить в собі особисті вимоги індивіда його уявлення про мораль і ідеалах.

Глибоке розуміння структури особистості допомогло б педагогам уникнути однотипного поводження з дітьми різних вікових груп. Замість того, щоб сприяти або перешкоджати виконанню бажань дитини, викладач повинен дати йому можливість самостійного вирішення моральних конфліктів, тобто впливати на нього непрямим чином за допомогою його ідей і цінностей.

Висновок:

зміцнення згуртованості колективу, взаємної симпатії його членів необхідно ставити студентів в такі умови, щоб вони надавали різні послуги викладачеві і один одному, проявляли щирю увагу, турботу, дарували добро. Для успішної спільної діяльності найбільше важлива спрацьованість колективу. Вона більш важлива, ніж психологічна сумісність.

Література:

1. Подоляк Л.Г., Юрченко В.І. Психологія вищої школи: практикум: Навч. посіб.– К.:Каравела, 2008. – 336 с.
2. Буланова-Топоркова М.В. Педагогика и психология высшей школы: Учебное пособие/ М.В.Буланова-Топоркова, А.В.Духовнева, Л.Д.Столяренко.- 2-е изд., доп. и перераб.- Ростов н/Д: Феникс, 2002.- 544 с.
3. Смирнов С.Д. Педагогика и психология высшего образования: от деятельности к личности: Учеб. Пособие / С.Д. Смирнов. – М.: Академия, 2005. – 400 с.
4. Загальна психологія. / За загальною редакцією академіка С.Д. Максименка. Підручник. – 2-ге вид., переробл. і доп. – Вінниця: Нова Книга, 2004. – 704 с.
5. http://www.nai.au.kiev.ua/files/kafedru/up/pnd_pvsh.doc
6. <http://www.dgma.donetsk.ua/metod/ugo/pipvw/zo/rp.pdf>

ГЕН WT1 У ДІАГНОСТИЦІ RH-НЕГАТИВНИХ МІЄЛОПРОЛІФЕРАТИВНИХ НОВОУТВОРЕНЬ

Кокоруз М.В.,

науковий співробітник

лабораторії молекулярної генетики

Худзій С.С.,

молодший науковий співробітник

лабораторії молекулярної генетики

Вороняк М.І.,

кандидат біологічних наук, старший науковий співробітник,

завідувач лабораторії молекулярної генетики

ДУ «Інститут патології крові

та трансфузійної медицини НАМН України»,

м. Львів, Україна

До класичних Rh-негативних мієлопроліферативних новоутворень (Rh⁻MN) відносяться: істинна поліцитемія (ІП), есенціальна тромбоцитемія (ЕТ) та первинний мієлофіброз (ПМФ), що характеризуються наявністю драйверних мутацій генів JAK2, MPL або CALR. Мутації гена JAK2 виявляються у 95% пацієнтів з ІП та близько у 55% у хворих з ЕТ та ПМФ. Мутації CALR та MPL специфічні для ЕТ та ПМФ, і виявляються у 25% і 5% пацієнтів з ЕТ, та 30% і 8% пацієнтів з ПМФ відповідно [1, с.36]. І хоча наведені вище мутації є характерними для Rh⁻MN, але ідентифікувати тільки за їх наявністю конкретну нозологічну форму захворювання в межах групи Rh⁻MN не можливо. На даний момент єдиним способом верифікації захворювання в межах групи, підтвердження діагнозу ПМФ, а також переходу ІП і ЕТ в мієлофіброз залишається дослідження мазків із стернального пунктата або гістологічне вивчення трепанобіоптатів кісткового мозку (КМ). Для уникнення цих малоприємних та складних інвазивних процедур дослідниками вивчаються нові молекулярні маркери, які дозволять визначити тип захворювання та на ранніх етапах оцінити ступінь і швидкість його прогресування, а також дозволять оцінити ефективність терапії.

Одним з таких маркерів може стати ген WT1, рівень експресії якого є суттєво вищим при злоякісних гематологічних захворюваннях. Ген WT1 (Wilms tumor gene) розташований на короткому плечі 11 хромосоми (11p13) і кодує транскрипційні фактори родини цинк-пальцевих білків. Складається з 10 екзонів і генерує мРНК розміром 3 т.п.н. Його мРНК піддається альтернативному сплайсингу, редагуванню і має кілька альтернативних сайтів ініціації трансляції. В результаті у ссавців синтезуються до 36 ізоформ білків WT1, багато з яких функціонують як транскрипційні фактори, що здатні викликати як активацію, так і репресію транскрипції генів. Але найбільш важливим є альтернативний сплайсинг екзону 5 (17 амінокислот) та послідовності з 9 нуклеотидів (три амінокислоти – лізин, треонін, серин (KTS)) на 3' кінці 9 екзону, що забезпечує утворення 4 різних ізоформ білка – А, В, С і D, чи (-/-), (+/-), (-/+) і (+/+). Донорні сайти альтернативного сплайсингу в кінці 9-го екзону забезпечують інсерцію (+) або делецію (-) KTS поміж третім і четвертим «цинковими пальцями» фактора транскрипції (С-кінець). За нормальних фізіологічних умов співвідношення KTS(+)/KTS(-) близько 2:1. Ще одна ізоформа - АWT1, яка характеризується втратою 147 амінокислот на N-кінці. N-кінцевий домен WT1 складається з пролін-глутамін збагачених послідовностей і бере важливу участь у взаємодії між РНК та білком. Цей домен є критичним для транскрипційної регуляторної функції WT1 [2, с.868; 3, с.2862]. Поки достовірно ідентифікована лише одна специфічна мішень транскрипційної функції WT1: його продукти трансактивують ген амфірегуліна, представника сімейства EGF (епідермальний фактор росту - EGR1 і EGR2), що регулює розмноження і диференціювання клітин. Зв'язуючись з рецептором EGF амфірегулін викликає в одних типах клітин стимуляцію розмноження, а в інших – інгібування проліферації та індукцію специфічного диференціювання. Дикий тип гена або його мутантні форми впливають на транскрипцію генів RAR α , c-MYC, BCL-2, PDGF-A, CSF-1, TET2 і інших [4, с.86; 5, с.298].

Білок WT1 вперше був ідентифікований при новоутворах нирок (пухлини Вільмса), але виявляється при багатьох інших захворюваннях. В нормальному КМ

WT1 експресується в невеликій кількості в CD34⁺ гемопоетичних попередниках клітин, і його експресія знижується в більш диференційованих субпопуляціях гемопоетичних клітин. Мутації даного гену дуже рідко діагностують при онкогематологічних захворюваннях, але гіперекспресія гену WT1 спостерігається при гострій лімфобластній та мієлобластній лейкеміях (ГЛЛ, ГМЛ), мієлодиспластичних синдромах (МДС), хронічній мієлоїдній лейкемії (ХМЛ) та Ph⁺МН. Так при ХМЛ кількість WT1 є низькою в хронічній фазі, але різко зростає під час фази акселерації та баластного кризу. При МДС зростання експресії WT1 асоційоване з вищим рівнем бластів та більш раннім прогресування у ГМЛ [2, с.871]. Визначення кількості WT1 використовується при оцінюванні мінімальної залишкової хвороби при ГМЛ, особливо після проведення аlogenної трансплантації стовбурових клітин. До недавнього часу гіперекспресія WT1 при Ph⁺МН була мало досліджена. Але в 2007 р., Guglielmelli з групою дослідників за допомогою транскриптомних технологій показали, що рівень WT1 є вищим у CD34⁺ клітинах при ПМФ в порівнянні з такими при ПІ та ЕТ. Згодом у роботах Gallo та інших була показана позитивна кореляція між рівнем експресії WT1 та пухлинною масою у пацієнтів з ПМФ [1, с.37-39; 6, с.1651-1652].

Рівень транскрипту гена WT1 визначають методом кількісної полімеразно-ланцюгової реакції (ПЛР), використовуючи для нормалізації ген ABL (кількість копій гена WT1 на 10⁴ копій ABL1) [5, с.298-299; 7, с.5197].

Так у дослідженнях Cottin показано, що рівень експресії гена WT1 у порівнянні з контрольною групою (0,58 WT1 копій /10⁴ABL1) є достовірно вищим при ПІ та ПМФ (3,32 та 38,02 відповідно), але нижчим ніж при ГМЛ (1900 WT1 копій/10⁴ABL1). Не виявлена суттєва різниця кількості WT1 між контрольною групою та хворими з ЕТ, але пацієнти з ПІ мають достовірно вищий рівень транскрипту у порівнянні з ЕТ пацієнтами. У пацієнтів, з ЕТ позитивних за JAK2 та CALR мутаціями, рівень WT1 транскрипту був достовірно вищим у порівнянні з пацієнтами з потрійно негативною ЕТ та контрольною групою. А у пацієнтів з ПМФ спостерігалася гіперекспресія гена WT1 однаково при всіх драйверних мутаціях. Вік понад 65 років, циркулюючі

бласти, спленомегалія та тромбоцитемія асоційовані з гіперекспресією WT1. При гематологічній трансформації пацієнтів з ПП та ЕТ у пост-ПП та пост-ЕТ мієлофіброз спостерігалось достовірне збільшення рівня транскрипту WT1. При довготривалому спостереженні за пацієнтами у хронічній фазі рівень експресії гена WT1 залишався стабільним [1, с.40-43].

Також показана позитивна кореляція між рівнем WT1 транскрипту та групами ризику за шкалою IPSS (International Prognostic Scoring System) у пацієнтів з мієлофіброзом. Важливо, що у пацієнтів з ПМФ, пост-ПП та пост-ЕТ мієлофіброзом, які відповідали на терапію JAK-інгібіторами (руксолітініб) зменшення рівня WT1 транскрипту корелювало із зменшенням фіброзу КМ і кількості бластних клітин (БК). Але рівень WT1 транскрипту достовірно зростав (в середньому за 3 місяці) перед лейкемічною трансформацією, коли параметри крові були ще стабільними, тобто у КМ ще не було інших ознак трансформації, зокрема БК. І тільки зростання рівня WT1 було провісником трансформації. У пацієнтів, які не зазнали лейкемічного прогресування (спостереження 3,2 роки), але розвинули значну тромбоцитемію і анемію пов'язану з цитотоксичністю препаратів, рівень WT1 транскрипту був стабільним [6, с.1651-1652].

Отже, визначення рівня експресії гена WT1 може стати у сукупності з іншими клінічно-біологічними показниками корисним прогностичним маркером трансформації ПП та ЕТ в мієлофіброз та допоможе оцінювати ефективність таргетної терапії інгібіторами JAK2 безпосередньо із зразків периферичної крові. Тому роль гена WT1 у перебігу мієлопроліферативних захворювань потребує більш ґрунтовного подальшого вивчення.

Література:

1. Cottin L. WT1 gene is overexpressed in myeloproliferative neoplasms, especially in myelofibrosis / L. Cottin, J. Riou, F. Boyer et al. // Blood Cells, Molecules, and Diseases. – 2019. – № 75. – С. 35–40. doi.org/10.1016/j.bc-md.2018.12.004.
2. Yang L. A tumor suppressor and oncogene: the WT1 story /L Yang, Y Han, F Saurez Saiz, MD Minden // Leukemia. – 2007. – № 21. – С. 868–876.

3. Hastie N.D. Wilms' tumour 1 (WT1) in development, homeostasis and disease / Nicholas D. Hastie // *Development*. – 2017. – № 144. – С. 2862-2872. doi:10.1242/dev.153163

4. Щербак Ю.Ю. 46,XY-порушення статевого диференціювання, зумовлене мутацією в гені WT1 /Ю.О. Щербак, Н.Б. Зелінська, Є.В. Глоба та ін. //Клінічна ендокринологія та ендокринна хірургія. – 2017. – № 4 (60). – С.85-89. DOI: [https://doi.org/10.24026/1818-1384.4\(60\).2017.118775](https://doi.org/10.24026/1818-1384.4(60).2017.118775)

5. Ломаиа Е.Г. Гиперэкспрессия гена WT1 в дифференциальной диагностике Ph-негативных миелопролиферативных заболеваний / Е.Г. Ломаиа, Н.Т. Сиordia, Е.Г. Лисина и др. //Клиническая онкогематология. – 2019. – № 12(3). – С. 297–302.

6. Gallo D. The Wilms' tumor (WT1) gene expression correlates with the International Prognostic Scoring System (IPSS) score in patients with myelofibrosis and it is a marker of response to therapy / D. Gallo, P. Nicoli, C. Calabrese et al. //Cancer medicine. – 2016. - № 5 (7). – С. 1650-1653. doi:10.1002/cam4.735

DOI: [https://doi.org/10.24026/1818-1384.4\(60\).2017.118775](https://doi.org/10.24026/1818-1384.4(60).2017.118775)

7. Cilloni D. Real-time quantitative polymerase chain reaction detection of minimal residual disease by standardized WT1 assay to enhance risk stratification in acute myeloid leukemia: A European Leukemia Net study / Cilloni D, Renneville A, Hermitte F et al // *J Clin Oncol*. – 2009. – № 27(31). – С. 5195–201. doi: 10.1200/jco.2009.22.4865

ОЦІНКА ПЕРСПЕКТИВИ РОЗВИТКУ УКРАЇНСЬКОЇ ЕКОНОМІКИ В УМОВАХ ПАНДЕМІЇ

Корх Н.О.,

студентка факультету економіки

Дніпровського національного університету імені Олеся Гончара

м. Дніпро, Україна

Сьогодні Україна, як і весь світ, стикається з глобальною пандемією в галузі охорони здоров'я. Сучасна світова економіка вимушена адаптуватися до нових реалій. Уряд кожної країни має докладати зусилля для стабілізації економічної ситуації, підтримки малого та середнього бізнесу та громадян, які потерпають від обмежувальних протиепідемічних заходів [1, с.7]. Пандемія COVID-19 змусила весь світ переглянути прогнози розвитку, економічну й соціальну політику та дала зрозуміти, що розпочинається новий трансформаційний етап, на якому необхідно змінити підходи до формування пріоритетів на довгостроковий період [2, с.10].

Ймовірно, що криза COVID-19 призведе до часткової деглобалізації світової економіки [1, с.8]. Якщо спиратися на експертну узагальнену думку щодо економічної ситуації в Україні, то відповідно до результатів ранжування анкетного опитування (у % від кількості відповідей експертів): всі елементи попиту матимуть від'ємну динаміку, але найбільшим буде падіння інвестицій, яке становитиме 14,8% [2, с.13]. Для підтримки попиту населення та пом'якшення негативних наслідків запроваджених карантинних заходів зросте бюджетна підтримка, що в умовах скорочення доходів спричинить суттєве зростання дефіциту бюджету до 5,6% ВВП. Найбільше стримувати економічну динаміку будуть роздрібна та оптова торгівля, транспорт, металургія та машинобудування, найбільш вразливим за масштабами бізнесу будуть малий та середній бізнес [2, с.14].

На думку експертів найбільшими загрозами економічному відновленню в Україні є такі: тривале продовження та посилення внутрішніх карантинних заходів [3], відсутність чіткого антикризового плану заходів з підтримки

економіки та захисту населення країни в період пандемії та глибоке падіння економічної активності в країнах – основних торговельних партнерах України, відповідно значне погіршення кон'юнктури на світових товарних ринках [2, с.15].

Попри невизначеність тривалості пандемії, впливу для світової та вітчизняної економіки, уряд України має працювати над створенням і формуванням власної антикризової політики. Сьогодні досить складно оцінювати та прогнозувати майбутні наслідки, а також довгострокову перспективу [4].

Світовий досвід свідчить, що будь-яка криза закінчується. Так і криза пов'язана з пандемією також закінчиться, але саме зараз слід підготуватися до негативних наслідків цієї кризи. Адже пандемія в 2020 року негативно вплинула як на життя населення, так і на ведення бізнеса в цілому. Задля уникнення негативних наслідків слід звернути увагу на зменшення їх масштабів на бізнес, життя населення, а також до нових викликів, які постануть у посткризовий період [5, с.2].

Заходи економічної політики повинні також пом'якшувати наслідки спаду активності для людей, компаній і фінансової системи, скорочувати довготривалий глибокий збиток від неминучого серйозного уповільнення зростання і забезпечувати можливість швидкого початку економічного відновлення після того, як пандемія відступить [5, с.3]. Необхідно передбачати можливі сценарії розгортання подій, прогнозувати перспективи та тенденції, прорахувати отримані дані для здійснення майбутнього прогнозу, що допоможе прийняти зважені управлінські рішення в даній ситуації. Подолання кризи вимагає прийняття швидких рішень, які зазвичай мають тактичний характер.

Література:

1. World Economic Outlook, April 2020: The Great Lockdown [Електронний ресурс] // International Monetary Fund. – 2020. – Режим доступу: <https://www.imf.org/en/Publications/WEO/Issues/2020/04/14/weo-april-2020>

2. Україна у 2020-2021 роках: наслідки пандемії консенсус-прогноз [Електронний ресурс] // Міністерство розвитку економіки, торгівлі та сільського

господарства України – Режим доступу до ресурсу: <file:///C:/Users/laptop/Desktop/Concensus%20Forecast%2051%20April%202020%20ukr.pdf>.

3. Постанова Про внесення змін до постанови Кабінету Міністрів України від 15 травня 2019 р. № 555 [Електронний ресурс] // Кабінет Міністрів України. – 29. – Режим доступу : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/253-2020-%D0%BF>

4. Державна програма стимулювання економіки для подолання негативних наслідків, спричинених обмежувальними заходами щодо запобігання виникненню і поширенню гострої респіраторної хвороби COVID-19, спричиненої коронавірусом SARS-CoV-2, на 2020—2022 роки [Електронний ресурс] // Кабінет Міністрів України – Режим доступу до ресурсу: <https://www.kmu.gov.ua/npras/pro-zatverdzhennya-derzhavnoyi-programi-stimulyuvannya-ekonomiki-534-270520>.

5. Головня О. Особливості побудови моделі соціально орієнтованої національної економіки [Електронний ресурс] / О. Головня, І. Кінаш // Економіка природокористування і сталий розвиток. - 2020. - № 7. - С. 48-55. - Режим доступу: http://nbuv.gov.ua/UJRN/epod_2020_7_9

